

RIBIČ 12

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2020
LETNIK LXXIX
ISSN 0350-4573

Srečno 2021!

Protikoronski uvodnik

Letošnje leto je res najbolj noro. Komaj smo se rešili ene zaustavitve države, že smo v drugi. Še sreča, da je bil ribolov prepoznan kot koristna oblika rekreacije, sicer bi v času, ki nam je v ostajal obilici, tavalili med štirimi stenami.

Pa vendar so omejitve prizadele tudi nas ribiče. Predvsem zapora občinskih meja je marsikomu prekrizala načrte za nekaj izkoriščenih ribolovnih dni. Marsikomu gre v nos, da ta prepoved velja za ribiče, za lovce pa ne. Odgovor je preprost: lov je del lovskega upravljanja, ribolov pa ne. Le v primeru, da bi šli interventno odlavljat katero invazivno ribjo vrsto, bi takšen ribolov lahko označili kot del ribiškega upravljanja. Večje težave zaradi omejitev so tudi v ribiških družinah, ki se pretežno financirajo iz turističnega ribolova. Le-ta je bil izjemno otežen, zato je tudi prav, da je država prisluhnila našim argumentom in vse ribiške družine oprostila polovičnega plačila koncesijske dajatve.

Korona je vplivala tudi na tekmovalce in tekmovalni sistem. Zaradi zaprtja mej ni bilo nobenega mednarodnega prvenstva. Državne lige smo morali časovno prilagoditi, zaradi zamejenega števila dovoljenih družin pa plovčarske lige nismo spravili pod streho. Nekateri tekmovalci so se hudovali, da bi morali biti vztrajnejši, vendar ali ni zdravje na prvem mestu? Smo se pa na tekmovalni komisiji dogovorili, da bo plovčarski registracijski znesek za leto 2020 ustrežno manjši.

Po več kot treh letih smo prejeli tudi odločbo Ustavnega sodišča, ki je v sporu, ki ga je sprožila RZS, ko je lokalna skupnost prepovedala ribolov na ribniku Tivoli, s kate-

rim upravlja RD Barje, dalo prav ljubljanski občini. V tem primeru je sodišče dalo prednost varovanju narave pred ribolovom, mi pa smo zagovarjali nedopustnost posega v že določeno koncesijsko razmerje za navedeno vodno telo, za katerega RD plačuje koncesijo. Bolj kot razočaranje nad odločitvijo nas ribiče skrbijo morebitni posegi še katere lokalne skupnosti, ki bi v prenekaterih vodotokih videla morebitno podjetniško priložnost. Takšni strahovi so v sedanjem času sprejema novih RGN-ov, ko mora soglasje podati tudi lokalna skupnost, še kako upravičeni.

Čas korone je po svoje lahko tudi priložnost. Iz podatkov nekaterih evropskih ribiških združenj lahko razberemo izrazito povečanje zanimanja in članstva v ribiških klubih. Tako npr. na Finskem, Norveškem in Nizozemskem beležijo povečanje članstva za več kot 50 %. Tudi na RZS beležimo povečanje števila ribičev za nekaj več kot 500, vendar je to bolj posledica urejanja razmer v tekmovalnih panogah kot posledica česa drugega. Pa vendar – čas korone je tudi priložnost za promocijo ribolova kot koristne rekreacije in preživljanja prostega časa.

Konec leta se bliža. Na RZS smo uspešno gospodarili, zato vam, naši zvesti člani in bralci, ob zadnji številki glasila podarjamo tudi stenski ribiški koledar. V njem boste poleg koledarskih podatkov in čudovitih fotografij rib našli tudi preglednico najuspešnejših ribolovnih dni. Koledar boste lahko prevzeli na sedežu RD ob podaljšanju članarine ali ob drugi priložnosti, saj smo zaradi velikih poštnih stroškov za dostavo do RD poskrbeli na RZS.

Bodite zdravi in dober prijem!

*Dr. Miroslav Žaberl,
predsednik RZS*

Ribiška zveza Slovenije vam za prihajajoče leto poklanja koledar Živenje v vodi 2021, ki ga boste dobili v vaši ribiški družini. Obrnite se na tajnike, ki vam bodo z veseljem pomagali.

● OBVESTILO

Razpis natečaja 34. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2021 in 23. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh

Ribiška zveza Slovenije razpisuje natečaj 34. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2021 in 23. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh, ki poleg mednarodne uvrstitve domačim vezalcem prinaša tudi naslov državnega prvaka.

Vealci lahko sodelujete v naslednjih kategorijah:

1. suhe muhe,
2. ličinke in mokre muhe,
3. potezanke,
4. realistični vzorci.

Pogoji za tekmovanje

1. Vezelec lahko sodeluje v vsaki od navedenih kategorij le z enim vzorcem, ki naj ga pošlje v dveh primerkih, in s katerim se ni udeležil še nobenega natečaja.

2. Za vsak vzorec je treba navesti:

- znano ali novo ime izdelka (v primeru, če je novo, naj bo izvirno in po možnosti kratko),
- geslo, s katerim vezalec pred komisijo izkaže svojo istovetnost,
- vezalne sestavine (telo, krilca, rep ...),
- velikost in tip trnka,
- ime živali, ki jo vezalec posnema, po možnosti priložiti njeno fotografijo (velja samo za kategorijo realističnih muh).

Žirija bo zavrnila vse vzorce, za izdelavo katerih bodo vealci uporabili dele pravih insektov (krilca, noge ...).

4. V spremnem pismu naj vezalec navede svoje osebne podatke (ime, priimek, naslov, e-naslov, telefon, državo, za katero tekmuje), ime muhe in geslo ter ga v zaprti ovojnici priloži izdelku, dvojniki pisma pa ohrani za dokazilo avtorstva.

5. Žirija bo pri ocenjevanju v 1., 2. in 3. kategoriji upoštevala naslednja merila:

- razmerje med vezalnimi prvini,

- trdnost in tehnično dovršenost izdelave,
- ustreznost izbire gradiva,
- splošen vtis in
- inovativnost.

Pri ocenjevanju izdelkov v 4. kategoriji – realistični vzorci – bo največji poudarek na posnemovalni uspešnosti.

6. Žirija si pridržuje pravico do naknadne razvrstitve vzorcev, če bo menila, da niso prijavljeni v ustrežno kategorijo.

7. Odločitev žirije je dokončna.

8. Žirija bo upoštevala izdelke, ki bodo oddani na pošto **do vključno 31. januarja 2021.**

Izdelke pošljite na naslov:

Ribiška zveza Slovenije (za natečaj 2021)
Tržaška cesta 134, SI- 1001 Ljubljana

Na podlagi navedenih meril bo žirija izbrala po tri najboljše izdelke v posamezni kategoriji in podelila diplome ter nagrade za prva tri mesta.

Vljudno vas prosimo, da vse navedene podatke izpišete čitljivo, izdelke pa pošljete v embalaži, v kateri bodo zavarovani pred poškodbami med transportom!

Rezultati bodo razglašeni na zaključni prireditvi, o čemer boste udeleženci natečaja poprej pisno obveščeni.

Vse slovenske vealce vljudno vabimo k udeležbi, saj tako sodelujete tudi v tekmovalnem državnem prvaku.

*Luka Hojnik,
predsednik Muharsko-
vezalske komisije RZS*

*Dr. Miroslav Žaberl,
predsednik RZS*

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95

www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
**Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl**

ČASOPISNI SVET:

člana:
**dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč**

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

BESEDA PREDSEDNIKA RIBIŠKE ZVEZE

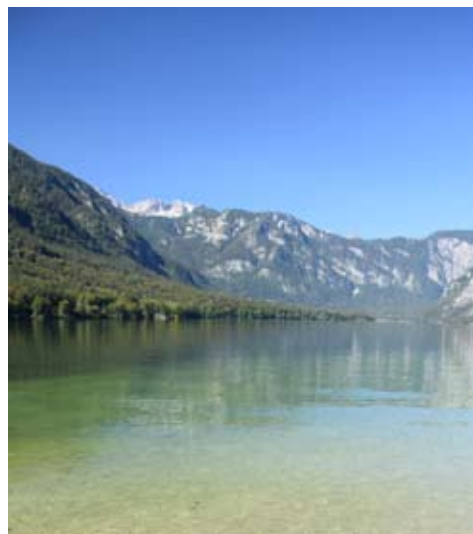
Protikoronski uvodnik
Dr. Miroslav Žaberl 362

OBVESTILA

Razpis natečaja 34. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2021 in 23. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh
Luka Hojnik, dr. Miroslav Žaberl 362

AKTUALNO

Spopadanje ribiških družin s posledicami epidemije covid-19 (4. del)
Borut Jerše, Jure Ušeničnik 364

Svetovni dan prehodnosti voda za ribe selivke
Borut Jerše 365

Vabilo k sodelovanju
Dr. Miroslav Žaberl 366

140 let ORGANIZIRANEGA RIBIŠTVA in 80 let GLASILA RIBIČ

Ribištvo skozi čas – do leta 1848
Dr. Marjan Toš 367

OHRANIMO NARAVO

Jezero Mola
Milan Štraus 370

Stanje v Sloveniji (3. del)

Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar. 374

DRŽAVNA PRVENSTVA

Državno prvenstvo invalidov v lovu rib s plovcem
Jože Šmejc 378

POGOVOR

Anton Lovko – Vrdjanov Tone
Borut Jerše 381

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Renče
Nuška Božičnik, Egon Dolenc 384

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Najvišje priznanje RZS letos v roke trem zaslužnim ribičem
Nuška Božičnik 386

RIBIČI PIŠEJO

Na ščuko v neokrnjeno divjino
Branko Hriberšek 387

V SPOMIN

Anton Praprotnik 389

MUHARSKI KOTIČEK

Ribiški vodniki pri muharjenju
Tomaž Modic 390

MLADI RIBIČ

Jaka skuha božično večerjo
Nuška Božičnik 394

RIBIČI KUHAJO

Novoletni meni iz sladkovodnih rib
Borut Jerše 396

KAPITALNI ULOVI 397

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

Spopadanje ribiških družin (4. del) s posledicami epidemije covid-19

V prispevkih na temo vpliva epidemije novega koronavirusa na delo RD smo spoznali, da je prizadela vse RD in jim povzročila kar nekaj težav. Le-te so se pojavile tudi pri članih, katerih matična RD je v drugi občini; marsikje so člani iz povsem drugega konca Slovenije in tudi tujine. Najbolj so bile prizadete RD, ki so v prejšnjih letih vlagale veliko naporov in sredstev v promocijo ribolovnega turizma v tujini in so tudi uspele k nam pripeljati veliko ribiških gostov ne le iz Evrope, ampak iz vsega sveta. Manj so bile prizadete RD, kjer je večina članov iz občine, kjer je sedež RD, in imajo večino ribolovnih turistov iz Slovenije. Ne smemo pozabiti, da ima ribolovni turizem velik učinek na številne druge panoge, saj v njih nemalokrat na račun ribiških turistov zaslužijo več kot RD s prodajo ribolovnih dovolilnic.

Kot kaže, se položaj v prvi polovici leta 2021 žal še ne bo stabiliziral. Ribolovni turizem je v svetu zelo dinamičen del turizma in ribiči smo kategorija gostov, ki smo med najbolj zaželenimi. V tem trenutku je ribolovni turizem skoraj povsem zastal tudi drugod po svetu, ne le pri nas. Te dni smo se pogovarjali z Herlejem Hamonom, enim najbolj priznanih piscev za muharske revije v Franciji in Belgiji ter priznanim ribiškim vodnikom, ki je napisal kar nekaj zelo odmevnih prispevkov o muharjenju v Sloveniji. Letos je nameraval Slovenijo obiskati za muharjenje sulcev. Povedal je, da je imel letos zaradi epidemije v celoti stornirane vse dogovorjene aranžmaje, čeprav je imel tako rekoč razprodano vso sezono!

Olajšanje je za ribiške družine novica, da je država ugodila vlogi RZS in RD oprostila plačila drugega dela koncesije za leto 2020. Ob tem menimo, da bi bilo nujno, da RD takoj začno z aktivnostmi, ki so potrebne, da se ob umiritvi razmer tujim gosti lahko čim enostavneje in čim prej vrnejo v naše revirje. Prav tako RD pričakujejo od RZS, da s svojimi promocijskimi aktivnostmi RD pomaga v čim večji meri.

Izkušnje RD Bohinj

Kriza, povezana z epidemijo koronavirusa, je zelo vplivala tudi na poslovanje Ribiške družine Bohinj. Le-ta gospodari z Bohinjskim jezerom, odsekom Save Bohinjke, Mostnico in nekaterimi gojitvenimi potoki. O spopadanju s trenutnimi izzivi smo se pogovarjali z **Markom Krajncem**, predsednikom RD, ki je poleg aktivnega udejstvovanja v slovenskem sladkovodnem ribištvu tudi odličen poznavalec turizma na Bohinjskem.

Bohinjski ribiči, ki so jih nekoliko podrobneje spoznali v zanimivem predstavitevem sestavku v prejšnji številki Ribiča, gospodarijo z bohinjskim ribiškim okolišem, ki obsega Bohinjsko jezero, naše

največje jezero ledeniškega nastanka, odsek Save Bohinjke do mostu v Bohinjski Bistrici, Mostnico ter potoke Ribnica, Bistrica in Suha. Okoliš je znan po čistih vodah in neokrnjeni naravi, zaradi katere se vanj vračajo tudi obiskovalci iz drugih turističnih panog; pozimi je zanimivo smučanje, poleti kopanje in drugi vodni športi, ob primerem vremenu pa pohodništvo in gornišvo. Julijske Alpe, katerih srce je prav Bohinj, so najboljše in najvišja gorska skupina pri nas. Od leta 1981 so zavarovane kot območje Triglavskega narodnega parka, ki je edini park te vrste v Sloveniji.

Koronakriza je zelo otežila poslovanje RD Bohinj. Bohinjski ribiči, ki gospodarijo z ribolovnimi revirji Bohinjsko jezero (na fotografiji), odsekom Save Bohinjke in Mostnico, so zelo odvisni od prihodkov iz naslova turističnega ribolova, ki ga je bilo letos le za vzorec (foto Hany Bany).

Mnogi domači in tuji ribiči imenujejo Savo Bohinjko, Bohinjsko jezero in Mostnico za alpske bisere, zato jih redno in z veseljem obiskujejo. Na omenjenih vodah lahko živijo svoje ribiške sanje, saj so bogate z ribjim življenjem in ležijo v neokrnjeni naravi. Bohinj z okolico je znan tudi po odlični kulinariki, prijaznosti domačinov in številnih namestitvenih zmogljivostih vseh kategorij. Revirji so lahko dostopni, parkiranje pa je za ribiče zgledno urejeno in brezplačno.

Statistični podatki kažejo, da v bohinjskih vodah prevladujejo tuji ribiči, njihov delež znaša kar 80%! Letos zaradi omejitev gibanja beležijo velik upad tujcev. Skandinavski, francoski, nizozemski, belgijski in drugi ribiči iz oddaljenih držav do njih niso mogli, zabeležili so le nekaj gostov iz Nemčije, Avstrije in Italije, pa še njih je bilo le za vzorec. Ker RD Bohinj nikakor ne more preživeti samo s prispevki članov, ki so sestavljeni iz članarine in letne ribolovne dovolilnice, je upad gostov zelo občuten in je že kritično posegel v bilanco ribiške družine.

Upad so zaznali takoj ob spomladanski razglasitvi epidemije. Odprtje sezone na Savi Bohinjki in Bohinjskem jezeru so načrtovali že s 1. marcem, a tujcev ni bilo. V državo niso upali, pa tudi sicer je bilo prehajanje meje praktično nemogoče. Spomladanski šok je trajal vse do ukinitve epidemije oziroma do postopnega odpiranja meja, tako državnih kot medobčinskih, in se ponovil na začetku oktobra, ko so ribiči zaradi negotovih razmer že ostajali doma, mesec in pol pred koncem muharske sezone.

Stroški delovanja RD terjajo znatno večja finančna sredstva, kot jih pridobijo z zbiranjem članarine. Odplačujejo namreč posojilo za nakup zemljišča, kjer stoji ribiški dom, zaposleni imajo dve osebi

in skrbijo za ribogojnico. Ob vsem tem pa morajo tudi vzdrževati opremo, skrbeti za plačevanje zavarovanj in rednih stroškov, ki se jih vsak mesec nabere za lepo vsoto. Vir financiranja obveznosti so sredstva iz naslova prodanih turističnih ribolovnih dovolilnic, ki pa so jih letos prodali bore malo.

Ribolovni revirji bohinjskega ribiškega okoliša leži izključno v Občini Bohinj, večina članov pa živi zunaj nje, zato spomladanskega in jesenskega ribolova zanje ni bilo. Med člani je tudi tuji državljani, ki je v bohinjskih vodah lovil le nekaj poletnih dni.

Marko Krajnc, predsednik RD Bohinj, ob dogajanju ne skriva zaskrbljenosti: »V vsej zgodovini delovanja RD tako viharnega obdobja ne pomnim, tudi naši najstarejši člani, ki so tu od začetkov delovanja RD, ne. Doživeli smo že težke čase, ko so ustanavljali RD in se borili za pridobitev bohinjskega ribiškega okoliša. Toda takrat nismo imeli stroškov z zaposlenimi, drugih izdatkov, denimo računovodskega servisa, zavarovanj, nakupa hrane za ribe in podobno.«

RD Bohinj zaposluje dve osebi, ribogojca kot redno zaposlenega in vodjo čuvajske službe, s katerim imajo sklenjeno pogodbo o medsebojnem sodelovanju. RD ima v lasti svojo ribogojnico, vendar v njej vzrejajo potočno postrv, lipana in jezersko postrv samo za lastno porabljanje na podlagi ribiškogojitvenega načrta. S prodajo rib za prehrano se ne ukvarjajo. Kriza jih je pripeljala do tega,

da so morali zaradi zagotovitve finančnih sredstev, ki omogočajo nadaljnje delovanje RD, izprazniti bazene v ribogojnici, ribe pa po predhodnem ovrednotenju in pregledu veterinarske inšpektorice vložiti v vode ribiškega okoliša. V bazenih (vališču) so obdržali le mladice. Tako so zmanjšali stroške hrane za ribe in stroške plače za ribogojca, ki so ga preusmerili na druga dela. V celotni ribolovni sezoni so dali večji poudarek izvajanju čuvajske službe, k čemur jih zavezuje Zakon o sladkovodnem ribištvu in koncesijska pogodba.

»Za ribogojca smo v skladu s protikoronskimi zakoni uveljavljali možnost čakanja na delo in s tem financiranje 80 % osebnega dohodka s strani države. Vseskozi smo strmeli k temu, da smo s finančnimi sredstvi ravnali skrbno, ustavili vse predvidene investicije, zmanjšali stroške porabe električne energije, telefonov, goriva in ukinili vse druge nepotrebne izdatke za delovanje družine.«

V času strogih omejitev so komunicirali prek spleta in telefonov, tudi seje upravnega odbora so potekale na daljavo. Srečanji niso organizirali, ob izvedbi čistilne akcije pa so se potrudili, da so zagotovili vsa potrebna zaščitna sredstva in med njo upoštevali obvezne ukrepe za varovanje zdravlja udeležencev. Odpovedali so tekmo v muharjenju za pokal RD Bohinj, v posameznih obdobjih so ukinili tudi uradne ure, o čemer so sproti obvestili člane. Bili so ena prvih RD v Sloveniji, ki je zbor članov organizirala na daljavo. Speljali so

ga zelo uspešno, zato ga nameravajo tako voditi tudi v prihodnjem letu, pri tem pa ne pričakujejo težav.

Nekolikšna razbremenitev trenutne finančne zagate je po Krajncem mnenju odpis drugega dela koncesije. To razume kot priznanje, da so za vzorno stanje voda in ribjega življa v njih zaslužni prav ribiči, ki prostovoljno, vestno, z ogromno truda in z nešteto opravljenimi delovnimi urami skrbijo za naravna bogastva, ki so znana širom sveta in ki jih številni izkoristijo za promocijo naše države na tujem. »Država bi se morala še bolj zavedati, da je v ribiškem turizmu velika dodana vrednost. Ribiški turist bo poleg nakupa ribolovne dovolilnice plačal tudi namestitve, kaj dobrega pojedel in popil, obiskal lokalno znamenitost in o svojih prijetnih doživetjih preko družbenih medijev obvestil svoje prijatelje. RD odvede od vsake prodane ribolovne dovolilnice tudi davek, ki se teče v proračun, zato bi bilo s strani države v današnji situaciji smiselno, da odpiše koncesijsko dajatev v celoti,« je bil neposreden predsednik bohinjskih ribičev. Le-ti kljub klavni situaciji vzorno skrbijo za gospodarjenje z vodami in izpolnjujejo vse obveznosti iz ribiškogojitvenega načrta. Čuvaji svoje delo opravljajo redno in po celotnem ribiškem okolišu, poleg tega pa so dejavni tudi na interventnih izlovih. »Kriza je načela naše denarnice in živce, a prepričani smo, da bomo iz nje prišli močnejši,« je v optimističnem duhu sklenil Krajnc.

Borut Jerše, Jure Ušeničnik

Svetovni dan prehodnosti voda za ribe selivke

Koronavirus je vplival tudi na vse aktivnosti Svetovne organizacije za prehodnost rib selivk – World Fish Migration Foundation. Njen najpomembnejši dogodek, Svetovni dan prehodnosti voda za ribe selivke, ki je vsaki dve leti, bi moral biti 14. maja. Iz prvotnega datuma v maju so ga preložili na 24. oktober 2020, ko so ga kljub neugodnim zdravstvenim razmeram v svetu le uspešno izpeljali.

V prvotno načrtovanem času, 14. maja, so pripravili drug dogodek: prvič v zgodovini so organizirali 24-urni svetovni spletni seminarski maraton. Na njem je sodelovalo več kot 50 vodilnih strokovnjakov s področja stroke, ki se ukvarja z ribjimi populacijami, problematiko njihove selitve v času drsti, problematiko naših rek in svetovnimi trendi na področju za-

gotavljanja možnosti prostega prehajanja rib po rekah.

Poseben pomen Svetovnega dneva prehodnosti voda za ribe selivke je v tem, da je dogodek globalen in na njem sodelujejo organizacije z vsega sveta. Z njim želi WFMF izboljšati razumevanje svetovne javnosti o pomenu selitve rib in o potrebi po zdravih rekah.

Praznovanju letošnjega dneva se je pridružilo več kot 1500 organizacij iz 71 držav s šestih celin. Med organizatorji dogodkov so bile vladne organizacije, nacionalne in regijske ribiške organi-

zacije, ribiška društva, nevladne organizacije, kmečka združenja, strokovne institucije in drugi organizatorji. Da bi počastili ta dan, so se ljudje, glede na razmere, v večini povezali virtualno ter na primerih lokalnih rek in rib javnost opozarjali na pomen zaščite rek in rib selivk.

Dogodki z enakim sporočilom so se letos začeli na Novi Zelandiji, nadaljevali drugod po svetu v smeri gibanja sonca in se končali na Havajih. Odziv in število dogodkov sta bila glede na vse zdravstvene omejitve v povezavi s covidom-19

Nagrajeni likovni izdelki likovnega natečaja, ki ga je Zavod REVIVO ob Svetovnem dnevu prehodnosti voda za ribe selivke izvedel na OŠ Mengeš (foto Eva Horvat).

presenetljivo velika, kar kaže na veliko zavest vseh sodelujočih, ki se zavedajo pomembnosti zaščite rib selivk. Ugotovitve raziskav, ki so spremljale stanje rib selivk, so skrb zbujujoče, saj kažejo, da so se populacije od leta 1970 zmanjšale kar za 76 %. Zato se lahko strinjamo z besedami izvršnega direktorja WFMF Hermana Wanningena, ki je bil zelo vesel letošnjega velikega odziva: »Samo skozi tesno mednarodno sodelovanje in skupne aktivnosti lahko upamo, da nam bo uspelo obnoviti življenjski prostor rib selivk, ki so za ljudi izjemno pomembne, tako z okoljskega kot ekonomskega vidika.«

● OBVESTILO

VABILO K SODELOVANJU

Ribiška zveza Slovenije k sodelovanju vabi projektne sodelavce, katerega naloge bodo zajemale spremljanje ekoloških vprašanj na ravni RZS in ribiških družin. Delo bo časovno omejeno na čas trajanja projekta. Vsi zainteresirani lahko predčasno pošljete svojo vlogo na naslov RZS, Tržaška cesta 134, Ljubljana, ali na elektronski naslov sekretar.rzs@ribiska-zveza.si oziroma spremljate razpis za objavo delovnega mesta na spletni strani RZS.

*Dr. Miroslav Žaberl,
predsednik RZS*

Vse aktivnosti, ki jih vodi Svetovna organizacija za prehodnost rib selivk, terjajo čim širše sodelovanje. Tudi obeležitev Svetovnega dneva prehodnosti voda za ribe je bila priložnost, ki pa smo jo v Sloveniji premalo izkoristili. Stanje na področju prehodnosti voda za vodne organizme je tudi pri nas zaskrbljujoče. Dobro delujoče ribje steze so izjemno redke. Pritiski kapitala in politike na vode so vse hujši. Civilno družbo se izriva od vplivanja na gradnjo novih hidroelektrarn in posege v vode. Zato bi se morale enako misleče nevladne organizacije s področja varstva narave bolj povezati in biti še glasnejše.

Ko smo iskali, kateri dogodki so bili v Sloveniji v okviru Svetovnega dneva rib selivk, so nas na Svetovni organizaciji za prehodnost rib selivk (World Fish Migration Foundation – WFMF) napotili na Zavod REVIVO, ki je mlada, neprofitna nevladna organizacija, ustanovili so jo novembra 2015. Njihova želja je sodelovati pri ohranjanju narave in spodbujati k prehodu v vzdržno in trajnostno upravljanje z njo. Ukvarjajo se z raziskovanjem in ohranjanjem rib ter vodnih ekosistemov v tekočih in stoječih celinskih vodah in morju. V njej sodelujejo mladi, inovativni in izkušeni strokovnjaki.

V sklopu letošnjega Svetovnega dneva rib selivk so organizirali dogodek Eko-Reka, ki so ga povezali z izobraževalnim projektom EVREKA II, ki poteka v okviru razpisa LAS Za mesto in vas. Dogodek je v celoti potekal prek aplikacije Zoom. Na dogodku so predstavili nagrajena likovna

dela učencev OŠ Mengeš na temo Kako izgleda naravna Pšata? ter film WFMF Ljubezen teče (Love flows), ki so ga za ta namen prevedli v slovenščino. Ogledu je sledil pogovor s Pao Fernandez Garrido, ki je koordinatorica dogodka WFMD, in je predstavila različne poglede na reke iz različnih držav. Pri tem je poudarila negativen vpliv vseh pregrad na selitve rib, tudi tistih, ki so manjše od enega metra in jim pravimo pragovi ter so namenjene uravnavanju vodostaja. Sledila je okrogla miza z različnimi udeleženci (Uršo Koce, Nušo Britovšek, Simonom Mrakom in Markom Žagarjem), kjer so se posvetili reki Pšati in upravljanju rek na tamkajšnjem območju. Organizirali so tudi nagradno igro Sodeluj pri ohranjanju rek prek njihove strani Facebook. Zmagal je udeleženec, ki je raziskal en kilometer dolg odsek in popisal kar 16 pregrad na reki Kozarici pri Šentjurju. To akcijo bodo promovirali še naprej in spodbujajo vse zainteresirane, naj se sprehodijo ob rekah in še sami popišejo pregrade, saj podatkov o številu pregrad za uravnavanje nivoja voda v Sloveniji ni. Aplikacija je brezplačna in se imenuje Barrier Tracker App. Tretji dogodek so izvedli na lokalni ravni in v številu do šest ljudi zaradi ukrepov o omejenem zbiranju. S kolesi so se popeljali do bližnje reke Voglajne in na kratkem odseku popisali manjše rečne pregrade oziroma pragove. Udeležencem so predstavili tudi življenjski krog rib.

Borut Jerše

SLOVENSKO SLADKOVODNO RIBIŠTVO NEKOČ IN DANES – 1. del

Ribištvo skozi čas – do leta 1848

V srednjem veku je ribolov, tako kot npr. lov, rudarstvo itn., spadal med regalne (kraljeve) pravice, ki jih vladar v praksi ni mogel izkoriščati. Zato so si skozi stoletja lastili ribolovne pravice različni zemljiški gospodje, največkrat v tistih vodah, ki so tekle po ozemlju njihovih gospodstev. Pogosto so ribolovne pravice dobivali tudi samostani in cerkve v vodah, ki so tekle na območju njihovih nadarbinskih posestev. V samostanskih kuhinjah so bile ribe pogosto v pripravi, saj so bili srednjeveški samostanski jedilniki povsem brez mesa. V jedilnike so uvrščali le vodne živali, ribe, rake in bobre. Eden najbolj značilnih takšnih jedilnikov je ohranjen iz kartuzije Žiče.¹ Menihi so svojo prehrano prilagajali cerkvenemu koledarskemu letu; jedilnik je bil drugačen v času večjih praznikov in v postnem času. Takrat so v samostanih jedli predvsem ribe, rake, zelenjavo, sadje, jajca, strogo pa so se izogibali mesa, namesto njega so imeli na voljo mandlje, fige, rozine in orehe. Postni čas je trajal štirideset dni pred veliko nočjo, v adventu in času vigilij. V tem obdobju so benediktinci lahko zaužili le en obrok na dan proti večeru. Večerjo so sicer v vseh letnih časih prilagajali dnevni svetlobi, saj so po zapovedi morali večerjati brez svetilke, torej še v času naravne svetlobe. Dnevi pred prazniki in petki so bili prav tako postni.

Za žičko kartuzijo je zapisano, da so v 18. stoletju na veliki petek jedli juho, polenovko in zelje s slanikom (leta 1737), leto pozneje pa zelje s polži. Predvidevamo, da je bil tudi v srednjem veku podoben jedilnik za postni veliki petek. Za največji krščanski praznik, veliko noč, so kartuzijani jedli naslednje: juho, pašteto s svežim so-

mom in ščuko, bobra v omaki in riž; za večerjo pa ješprenjevo juho, klobaso iz bobra in torto. Srednjeveški meni je bil verjetno podoben, z izjemo nekaterih sestavin, ki jih takrat še niso uporabljali (npr. riž). Starejši samostanski redovi so poznali posebno skupino živil, t. i. pitance; to so bili priboljški pri hrani in pijači. Mednje so šteli beli kruh, maslo, jajca, ribe, sir, olje in vino, občasno pa tudi druge sestavine. "Pitancev" si seveda niso privoščili vsak dan, ampak le ob posebnih priložnostih. V samostanskih kuhinjah so se zaradi prepovedi izogibali uporabi svinjske masti. Namesto nje so za zabelo uporabljali olje, rastlinske maščobe in maslo. Žički kartuzijani so ribe za svoje lastne potrebe pa tudi za prodajo ali menjavo dobili iz več svojih ribnikov. Med zgornjim in spodnjim samostanom so bili trije ribniki, manjši ribnik je bil ob pristavi Kumna, ribnik je bil v Škednju in trije so bili v Dramljah. RIBE so hranili na ledu ali jih sušili. Takemu namenu je služil *ribji stolp* v obzidju ob cerkvi. Po odhodu redovnikov je bila večina ribnikov opuščena.² Svoje ribnike so imeli tudi mnogi grofje in graščaki ob svojih gradovih. V njih je grajska gospoda gojila ribe za prehrano, ribolov v ribnikih pa je bil podložnikom strogo prepovedan. Tatove so hudo kaznovali. Lepi grajski ribniki so bili tudi ob grajskem poslopju v Viltovžu in na Fali, med večjimi pa so bili ribniki pod gradom Štatenberg.

Meščani so si pridobili ribolovne pravice na svojem mestnem trškem ozemlju precej redkeje. Kmečki podložniki rib niso smeli loviti zase, vendar je zanesljivo, da je v tistih časih divji ribolov cvetel prav tako kot tudi pozneje, sploh tam, kjer so si siromašni

ljudje lahko skromno enolično prehrano vsaj občasno izboljšali s kakšno ribo na krožniku. Ne glede na zagrožene kazni. V Šaleški dolini, na primer, so prve ribolovne pravice zapisane šele ob koncu srednjega veka, leta 1480, v urbarjih forteneškega (Ravne nad Šoštanjem) in ekenštajnskega (Gorica pri Šaleku) gospodstva. V poznejših urbarjih drugih zemljiških gospodstev lahko sledimo razvoju ribolovnih pravic vse do konca fevdalizma v letu 1848. V Šaleški dolini je imela ribolovne pravice tudi cerkvena gospoda, vendar je bila pozneje ta pravica zapisana za škalskega župnika, npr. v letu 1612, za velenjskega leta 1753 itn. Zanimivo je, da so med redke meščane, ki so na Slovenskem imeli ribolovno pravico, sodili tudi šoštanjski tržani, ki so lahko lovili v Paki, tam, kjer je tekla po njihovem trškem ozemlju. Na trškem ozemlju je lahko hkrati lovil tudi šoštanski zemljiški gospod. V postu so tržani in potniki, ki so potovali skozi trg, lahko lovili tudi zunaj trškega ozemlja, vendar v *zmernih količinah* in samo s trnkom. Šoštanski sodnik je moral posebej paziti, da *dečki sploh niso lovili*. Podatek je zanimiv tudi zato, ker edini omenja uporabo ribolovne priprave – trnka, hkrati pa daje vedeti, da so sicer pri ribolovu uporabljali tudi različne vrste mrež, ki so omogočale precej večji ulov. Podatkov o lovu za kmečke podložnike ni, na razširjenost divjega ribolova med tržani in podložnimi kmeti pa opozarjajo dolžnosti šoštanskega sodnika v povezavi z *dečki*, ki so bili prava »nevarnost« za ribji zarod. V Šaleški dolini so že v daljnem letu 1620 imeli prvega poklicnega ribiča, ki je lovil za šoštanskega zemljiškega gospoda. Taki ribiči so bili znani tudi drugod na Slovenskem in so bili sicer podložniki, vendar so jim dodeljevali tako imenovano *ribiško hubo* (kmetijo). Žal podobnih podatkov, kot so za Šoštanj, nimamo za Velenje, ki je tudi že zgodaj dobilo trške pravice (leta 1374 ali že prej).

¹ Žička kartuzija, nekdanji kartuzijanski samostan v dolini sv. Janeza Krstnika v kraju Stare Slemene, v zdajšnji Občini Slovenske Konjice. Ob vhodu v kartuzijo stoji Gastuž, najstarejša gostilna na Slovenskem, ki je omenjena že leta 1467. Samostanske jedilnice žičke kartuzije sta obdelala in objavila dr. Boris Kuhar in akademik dr. Jože Mlinarič.

² www.homocumdat.com 31. 8. 2020. Tudi v drugih samostanih je bila prehrana precej podobna, ribe pa so bile povsod zelo pogosto na jedilniku. Tudi v avguštinskem samostanu pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Več podatkov o prehranjevanju z ribami je tudi za graščino Hrastovec pred Lenartom, ki je imela celo lastne gojitvene ribnike, ki so jih skrbno varovali pred tatovi.

Ribolov je od nekdaj tesno povezan s prebivalci vasi ob Cerknškem jezeru. Že Janez Vajkard Valvasor³ je v Slavi Vojvodine kranjske⁴ obširno opisal ribolov, navade in običaje ljudi, prepovedi in izključne pravice, povezane z ribolovom. Toda način in pomen ribolova sta se od Valvasorjevih časov precej spremenila. Praviloma so hodili loviti iz velikih in revnih družin, v katerih je bil pogost tudi alkohol. Otroci so na tak način dokazovali svoje sposobnosti. Večinoma so hodili bos, zato so imeli večkrat porezane in poškodovane podplate in rane, ki se dolgo niso zacelile. Največ so *košarili*, lovili z zadrigo oziroma zanko, vršo, uporabljali so tudi osti, saj so z njimi lahko lovili z brega. Ko so prinesli ribe domov, je bilo zelo pomembno ulov pošteno razdeliti. Vseskozi so morali biti pozorni na ribiške čuvaje, ki so se praviloma zadrževali skupaj in nenehno prežali na krivolovce, ki so jih imenovali *ribiški raubšiči*. Navkljub vsem dogodivščinam, prijetnim in neprijetnim, je bilo to zelo lepo in nepozabno doživetje, ki je bilo v primerjavi z zdajšnjim načinom življenja prava adrenalinska pustolovščina.⁵

Tudi Soška dolina s stranskimi dolinami in svojim vodovjem je bila že v daljni preteklosti staro naselitelno območje, o čemer pričajo številna arheološka najdišča (Divje babe, Most na Soči, Tolmin, Kobarid, Bovec ...). Posebno bogate najdbe iz prazgodovinskega obdobja so tiste, ki so jih našli med izkopavanjem pod Kozlovim robom pri Tolminu, ki pričajo o ribištvu v daljni preteklosti. Tam se namreč kot grobni pridatek pojavljata tudi trnek kot pripomoček za ribarjenje. To kaže, da so že v prazgodovinskih časih naši predniki uporabljali trnek za ribarjenje in poznali uporabno vrednost rib v prehrani.⁶ Izkopani ribiški trnki na lokaciji pod Kozlovim robom v Tolminu so iz 10. ali 9. stoletja pred našim štetjem. Med izkopavanjem na Tonovcovem

gradu pri Kobaridu so našli trnke iz 6. stoletja našega štetja. Bogata je zgodovina ribištva na idrijskem območju. V tamkajšnjih krajih segajo najstarejše omembe ribolova globoko v stoletja srednjega veka. Znano je, da je območje doline Idrije v 14. stoletju spadalo v okvir tolminskega gospostva in pod vrhovno pristojnost oglejskega patriarha. Med pravice oglejskega patriarha je spadal tudi ribolov, ki je bil v tistih časih – podobno kot lov – privilegij svetne in cerkvene fevdalne gospode. Patriarh je imel ob vseh rekah, tudi ob Idriji in njenih pritokih, nastavljene svoje ribiče,

Ribolov na Cerknškem jezeru (Vir: Delo)

za katere so morali poskrbeti tamkaj živeči podložni kmetje. Podložniki so morali gospodovim ribičem postreči s hrano in pijačo, po potrebi pa jim nuditi celo prenočišče. Ščasoma se je ta prvotna naravna dajatev spreminjala v denarno obveznost, ki so jo poravnali enkrat na leto in je bila zapisana v urbar med druge davščine in služnosti. Zapisi v urbarjih jo v 14. stoletju omenjajo kot *denar za kruh ribičev*. Tako je na primer urbar čedajske plemiške rodbine Longo že leta 1300 predpisoval kmetoma Martinu in Dominiku v Policah tudi obveznost *en denar za kruh ribičev*. Še zgovornejši je v tem pogledu znani tolminski urbar iz leta 1377, ki je dajatev *namesto kruha ribičem* nalogal kar osemnajstim kmetijam tedanje cerkljanske *dekanije*, seveda tistim, ki so segale na območja ribolovnih voda. Za ilustrativni primer omenimo kmetijo v Selcah, ki je morala za omenjeni ribolovni davek odriniti en denar. Vrednost vseh davščin, ki so na leto bremenile kmetijo, je znašala 53 denarjev ali pol marke, kot so bile tedanje valute. Prvi podatki o ribolovu na Idrijskem so stari domala toliko kot prvi dokumenti o Idriji in živosrebrovem rudniku. Do njih se je dokopala najboljša poznavalka najstarejše idrijske zgodovine dr. Marija Verbič v svoji disertaciji *Idrijski rudnik do konca 16. stoletja*.⁷ Avtorica je temeljito

raziskala in interpretirala pisne vire iz konca 15. stoletja, ki so ohranjeni v Čedadu in Benetkah. Med drugim je ugotovila, da je svet desetih v Benetkah že leta 1493 dovolil *nemški* rudarski družbi (Kacijan Anderlein) lov okrog rudarske naselbine in ribolov v Idriji. To pravico so si sicer lastili tolminski konsorti (grofje) kot zemljiški gospodje na idrijskih tleh. Domnevamo lahko, da sta bila ribolov in lov v 16. stoletju, ko so v Idriji gospodarile družbe rudarskih podjetnikov, dokaj neurejena, saj niso bile jasno razmejene pristojnosti med rudnikom, tolminskim gospostvom in deželnim knezom. Najbrž je največ odlovil tisti, ki je bil hitrejši in iznajdljivejši, vsekakor pa je cvetel krivolov vseh vrst. Spremembe so nastale šele po poddržavljenju rudnika leta 1575, ko se je oblast odločila vpeljati nekaj reda tudi na tem področju. Leta 1580 je bil izdan znameniti *Karolinški rudarski red* za idrijski rudnik, ki je uzakonil celovito in radikalno reorganizacijo podjetja. S tem vladarjevim kodeksom so poskušali urediti tudi ribolov v Idriji in njenih pritokih, saj je bilo zaradi prevelikega in nenadzorovanega ulova v omenjenih vodah vse manj rib. Rudarski red iz leta 1580 je vseboval določila o ribolovu in lovu v 18. členu, ki se je glasil takole: »*Potem, ko smo izvedeli, da je z ribolovom v Idriji nastopila takšna škodljiva razvada, da vsak ribar brez razlike, kot se mu zdi, kar pa ne moremo več dopustiti, hočemo naše ribolovno vodovje v Idriji od Divojega jezera za izvirom studenca pa doli do mostu pod cerkvijo naše ljube Gospe (mišljena je farna cerkev v Spodnji Idriji) odslej tako prepovedati in pod kaznijo zabraniti, da namreč naš upravitelj za ta ribolovni kraj pridno skrbi in da na njem razen za svoje potrebe nikomur ne dovoli ribariti. Če se pa kdo od delavcev, bodisi da je eden ali več, le drzne na tem kraju ribariti, ter se jih pri tem poslu zaloti, ali se izve, da so to delali, bo vsak za takšen prestopek kaznovan z zaporom.*« Vendar pa so smeli uslužbenci rudnika (uradniki) na omenjenih prepovedanih vodah enkrat na teden ribariti za svoje potrebe, toda vselej samo s trnkom. »*Drugi prebivalci Idrije kot podložniki, delavci in rudarji smejo prosto ribariti samo na potokih, ki od vseh koncev tečejo v Idrijo, se pravi na Idriji (nad Divojim jezerom), Zali, Ljubevščici in na potoku, na katerem stoji "kamšt"⁸ ter na Kanomljici. Iz omenjene pravice je izvozet čas drstenja, nikoli pa se ne sme zaradi ribarjenja zanemarjati dela in šihtov. Prav tako je bilo prepovedano loviti in streljati jelenjad v idrijskih gozdo-*

³ Janez Vajkard Valvasor (1641–1693), kranjski plemič, polihistor in član angleške Kraljeve družbe. Valvasor se je rodil na Starem trgu v Ljubljani, umrl pa v Krškem. Valvasor je Slovencem zapustil tudi zakladnico pričevanj o ribah na Kranjskem. Poleg rib je na veliko hvalil količino in velikost rakov, ki so v njegovem času živeli v naših vodah. Med ribami, ki jih opisuje Valvasor, najpogosteje omenja ščuke, krape, linjake (linje), jegulje, klene, mre, menke, ribe za pečenje (platnice), pa tudi velike some, podusti in zlasti velike glavatice (sulce), imenitne postrvi in kapeljne.

⁴ Slava vojvodine Kranjske je izšla leta 1689 v Nürnbergu in je Valvasorjevo največje delo ter še dandanes velja za eno najpomembnejših zgodovinsko-geografskih in znanstvenih del o deželi Kranjski.

⁵ Martina Zakrajšek, Raubšič na Cerknškem jezeru, www.kjuc.si z dne 21. 6. 2020.

⁶ www.rd-tolmin.si z dne 21. 6. 2020.

⁷ Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za zgodovino (mentor dr. Fran Zwiter), Ljubljana, 1966.

⁸ Mišljena je bila Nikova, iz katere je bila speljana voda na kolo, s katerim so dvigali rudo iz Ahacijeva jaška.

vih in lesovju (razen našega upravitelja, ki mu je kot izvorševalcu naših legalnih pravic že po stari navadi dovoljeno, da sme po pametni razsodnosti streljati divjad), na kar naj naš gozdarski mojster dobro pazi in kršitelje prijavi našemu upravitelju, ki jih bo kaznoval po velikosti njihovega prestopka.« Navedena pravila, nad katerimi je bdela rudniška direkcija, so ostajala v veljavi vse do sredine 19. stoletja, ko sta lov in ribolov prešla pod pristojnost gozdarskih ustanov. Med domoznanci, ki so v 17. stoletju opisovali Idrijo, zavzema prvo mesto že omenjeni Janez Vajkard Valvasor.

Znameniti polihistor ni mogel mimo Idrijce in življenja v njej ter je leta 1689 zapisal: »Yderscheza (Idrija) privre iz gorovja nad Idrijo in hiti v Sočo, ki jo sprejme vase. Ima raznovrstne ribe in še posebno dosti izvirnih ter okusnih jegulj.« Zanimiva pričevanja o ribjem bogastvu idrijskih voda v preteklosti so zapustili nekateri pisci in potopisci, ki so v minulih stoletjih radi obiskovali naše kraje. V tem pogledu je na primer zgovorno poročilo Johanna Georga Keysslerja (1693–1743), ki je v svojem opisu idrijskega rudnika z dne 8. junija 1730 naklonil laskave besede naši postrvi. V pismu, ki so ga objavili Idrijski razgledi leta 1996, je sporočal: »Poleg ugodnosti vodnega transporta ima ta mala reka (Idrija) tudi ogromno rib. Med njimi so krasne postrvi, ki tehtajo vsaka od deset do dvanaest funtov in ohranjajo plemeniti okus te ribe, čeprav je dno reke, v kateri živijo, popolnoma pokrito z živosrebrovo rudo.« Popotnik Keyssler je tako mimogrede

omenil škodo, ki jo je idrijski rudnik v vseh obdobjih svojega obratovanja povzročal naravnemu okolju, vodnemu življu pa še posebej. Škoda je bila konstantna, ob izjemnih dogodkih v jami in žgalnici ali ob hujših vremenskih neprilikah (povodnji) pa je lahko prerasla v pravcate katastrofe. Pokojni zdravnik in zgodovinar dr. Jože Pfeifer je v svoji knjigi Zgodovina idrijskega zdravstva iz leta 1989 navedel eno najhujših ekoloških nesreč, ki je prizadela življenje v Idrijci v začetku 19. stoletja. V marcu leta 1803 se je v velikem delu jame razbesnel

S postrvjo (Vir: Wikipedija)

silovit podzemni požar, ki je rudniku prizadejal grozljivo opustošenje, saj ognja niso uspeli ukrotiti dva meseca.

Sredi maja so v jamo napeljali vodo iz Rak, saj žal boljše rešitve ni bilo. Po pogasitvi požara je bilo treba iz topljenega rudnika vodo spet izčrpati in tako so vsak dan iz Barbarinega jaška dvigali tudi do 4000 hektolitrov umazane in zastrupljene tekoče brozge. Zgodovinar Peter Hitzinger je zapisal, da je bila voda, ki so jo po požaru črpali iz jame, polna žvepla in rumeno obarvana. Spuščali so jo naravnost v Idrijo, zato so po reki daleč po toku navzdol poginile vse ribe. Več stoletij je življu v Idrijci in pritokih prinašal velike nevšečnosti še velikopotezni vodni transport lesa od Klavž do Grabelj. Na to težavo je opozoril že nekdanji gozdarski inženir in publicist Stanislav Mazi, ki se je v letih po drugi svetovni vojni udeleževal tudi kot ribiški "strokovnjak" pri idrijski Ribarski zadrugi. V svoji zajetni in tehtni študiji Klavže nad Idrijo iz leta 1955 je med drugim zapisal: »Ne smemo prezreti škode, ki jo je povzročalo plavljenje lesa ribjemu zarodu in ribištvu sploh, saj je vsako plavljenje uničilo večji del ribjega zaroda in tudi dobršen del odraslih rib. Prav zaradi tega je gozdna uprava uredila lastno ribogojnico in letno vlagala postrvi zarod v vse vode, kjer je plavila.«⁹

Ob tem še tale zanimivost – o varovanju okolja in rib ne razmišljamo le dandanašnji. Že v začetku 15. stoletja so poznali prepoved ribolova v določenih mesecih, v 16. stoletju so npr. na Muri prepovedali prepogosto polaganje vrš. Sladkovodne in morske ribe so bile kot pomemben del naše prehrane iz versko-moralnih razlogov velikokrat na jedilniku ob petkih ali postnih dnevih. Tudi samostanska kuhinja pozna veliko receptov za pripravo ribjih specialitet.¹⁰ Vode ljudem že stoletja nudijo obilo jestvin, lahko pa bi v zameno za njene darove boljše skrbeli za naravno okolje in ga manj onesnaževali!¹¹ Varstvo voda torej sploh ni iznajdba sodobnega časa, pač pa so se pomena zdravih in čistih voda zavedali že v srednjem veku. Takrat seveda viri onesnaženja še zdaleč niso bili tolikšni, da bi lahko povzročali katastrofalne posledice, kakršnim smo priča v zadnjih desetletjih.

Besedilo in fotografije:
Dr. Marjan Toš

RIBIŠKI SLOVAR DR. TOMA KOROŠČA

Po izidu prvega dela krajšega zgodovinskega pregleda slovenskega ribištva in ribiške organizacije me je Borut Jerše opozoril, da sem med naštetimi knjigami s področja ribištva pozabil omeniti za ribištvo pomembno knjigo, to je **RIBIŠKI SLOVAR**, avtorja dr. Toma Korošča. Nisem pozabil, preprosto sem po korekturi besedila za oddajo v uredništvo spregledal, da je navedba te knjige izpadla. Ne namerno, za spodrsrljaj se avtorju in slovenskim ribičem opravičujem. Dr. Tomo Korošec, ki ga slovenska javnost pozna kot uglednega univerzitetnega profesorja in priznanega slavista, bo sicer predstavljen med uglednimi ribiškimi osebnostmi na koncu zapisov o zgodovini RZS enkrat spomladi 2021. A naj že v tem kratkem opravičilu vnovič poudarim, da tega uglednega znanstvenika, ribiškega zanesenjaka in naravovarstvenika slovenska in tuja ribiška srenja dobro pozna. Ne zgolj kot ribiča in enega od avtorjev še vedno priljubljene knjige Muharjenje, pač pa tudi kot veliko in ugledno strokovno ter javno avtoriteto. Za ribiški slovar je dr. Korošec zbiral gradivo dobrih 30 let, s tem delom pa po besedah dr. Božidarja Voljča »izpričujemo in ohranjamo našo ribiško tradicijo, z besedami v njem pa naš ribiški jezik.« Za nenamerno napako se iskreno opravičujem.

⁹ Almanah RD Idrija, www.rd-idrija.i z dne 21. 6. 2020.

¹⁰ K ribam so prištevali tudi bobra, jedli so njegov rep, kožuh pa uporabili za kožuhovino.

¹¹ Urša Pajk, Ribe se lovijo na trnek, ljudje pa na besede, Narodni muzej Slovenije, Vitrina meseca 3. 10.–31. 10. 2011, Ljubljana, 2011.

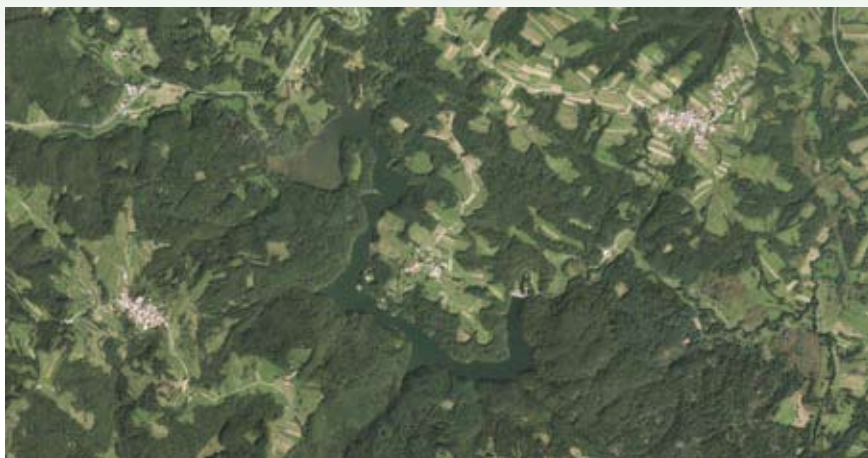
Jezero Mola

Skrit vodni biser Notranjske, nastal za omilitev poplav in bogatenje sušnih pretokov s pregraditvijo potoka Molja ter potopitvijo njegovega razgibanega toka v gozdnih globeli Brkinov. Pričetek gradnje pregrade sega v leto 1977. Leta 1979 so zaključili vsa dela na pregradi in vodni infrastrukturi ter pričeli s polnjenjem jezera. Zaradi redkih in slabih dostopov, odsotnosti informativnih obcestnih oznak in z gozdom poraščenih brežin ga je težko najti, pa vendar ga je vredno vsaj enkrat obiskati.

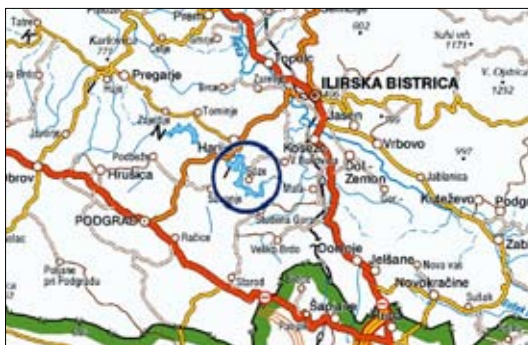
Geografski, hidrološki in tehnični podatki zadrževalnika

Geografski, hidrološki in tehnični podatki zadrževalnika ter vodne infrastrukture:

- makrolokacija: Občina Ilirska Bistrica;
- mikrolokacija: Soze, Harije, Zalči, Sabonje;
- povodje: Jadransko – Molja, Reka;
- vodni vir: potok (*Klivnik*) Molja;
- prispevno območje na prerezu pregrade: 15,30 km²;
- dolžina zadrževalnika (*v sredinski osi*): 3.500 m;
- povprečna širina zadrževalnika (*v sredinski osi*): 150 m;
- največja širina zadrževalnika: 300 m;
- dolžina obale zadrževalnika (*približna ocena*): 11.000 m;
- največja globina: 12 m;
- površina obratovalna: 680.000 m²;
- površina maksimalna: 780.000 m²;
- prostornina zadrževalnika na koti 424,00 (*minimalna*): 300.000 m³;
- prostornina zadrževalnika na koti preliva 434,10 (*maksimalna*): 3.300.000 m³;
- prostornina zadrževalnika na koti 435,50 (*ekstremna*): 4.300.000 m³;
- prostornina za bogatenje pretokov med koto 424,00 – 432,00: 2.000.000 m³;
- prostornina za visokovodni val med koto 432,00 – 434,10: 1.000.000 m³;
- pregrada: slojevita, kombinirana zemeljsko-kamnita z lomljencem na vodni in zračni strani;
- kota krone pregrade: 436,50 m.n.m.;
- kota varnostnega preliva: 434,10 m.n.m.;
- kota dna temelja: 413,00 m.n.m.;
- višina pregrade: 23,50 m;
- širina dna pregrade: 91,40 m;
- širina krone pregrade: 4,50 m (*3,00 m utrjeno vozišče*);
- dolžina dna pregrade: 22,00 m;
- dolžina krone pregrade: 90,00 m;
- prostornina pregrade: 45.000 m³;
- kapaciteta varnostnega preliva: 37,30 m³/s;
- minimalni pretok (*Q_{min}*): 0,030 m³/s;

Jezero Mola iz zraka (*Atlas okolja*).

Jezero Mola v prostoru Brkinov (*Geopedia*)

- srednji letni pretok (*Q_{sr}*): 0,708 m³/s;
- stoletni pretok (*Q₁₀₀*): 98 m³/s;
- ekološko sprejemljiv pretok (*Q_{es}*): 15 l/s;
- ribja steza med spodnjo in zgornjo vodo: nima.

Namembnost jezera in upravljanje ter vzdrževanje vodne infrastrukture

Predpisana namembnost in druga možna raba zadrževalnika je:

- zadržanje - sploščanje visokovodnega vala na prerezu pregrade za protipoplavno zaščito poselitvenega prostora in kmetijskih zemljišč v dolini potoka Molje ter notranjske Reke;
- bogatenje kritičnih sušnih pretokov

(*biološki minimum*) potoka Molja in reke Reke;

- ohranjanje pestrosti in številčnosti domorodnih prostoživečih živalskih ter rastlinskih vrst, ki ta prostor poseljujejo ali pa ga še bodo poselile;

- rekreacija s poudarkom na športnem ribolovu (z možnostjo nadaljnjega razvoja ribolovnega turizma);

- podpora hitrejšemu razvoju gostinstva in izletniškega turizma Občine Ilirska Bistrica;

- namakanje manjših kmetijskih površin v primeru pozitivne vodne bilance in po predhodni uskladitvi potreb z drugo splošno ter posebno rabe vode;

- pogojna energetska izraba pretočnih voda v vgradnjo male hidroelektrarne na talnem izpustu;

- rezervni vir preskrbe slovenske obale in zalednega krasa s pitno vodo.

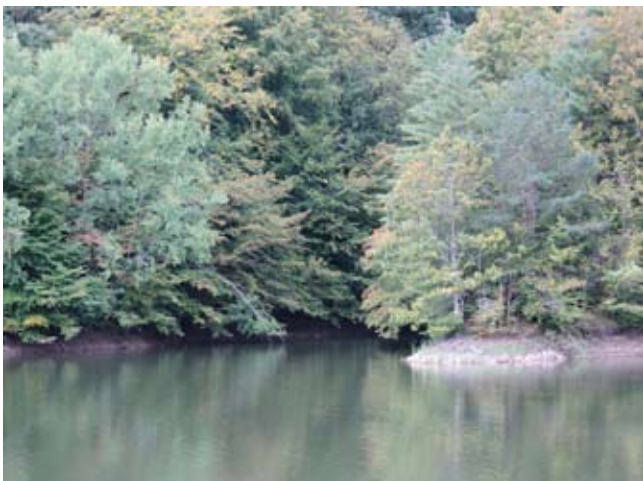
Jezero Mola je vpisano v Seznam obstoječe grajene javne vodne infrastrukture za varstvo pred škodljivim delovanjem voda (*Uradni list RS, številka 63/06, 96/06*). Z njim upravlja Ministrstvo za okolje in prostor – Direktorat RS za vodo, Sektor območja jadranskih rek z morjem iz Kopra, njegovo vodno infrastrukturo pa vzdržuje koncesionar VGP Drava Ptuj.

Jezero Mola pod Sozami.

Jezero Mola s pregrade.

Eden izmed številnih z gozdom poraščenih zalivčkov.

Edini gostinski objekt na jezeru je dom bistrških ribičev s prijaznim osebjem.

Ribiška družina Bistrica je imela v preteklosti precej težav z ekstremnim nihanjem gladine in usklajevanjem obratovne kote jezera v času reprodukcijskih procesov rib ter ribolovne sezone. Po letu 2011 so z dogovorom med Agencijo RS za okolje, koncesionarjem VGP Drava Ptuj in Občino Ilirska Bistrica vzpostavili ribičem in ribam prijaznejšo uravnavanje nivoja jezera. Ne vem pa, če so sistemsko opredelili način obratovanja obeh zaporedno vezanih zadrževalnikov (*Klivnik, Mola*), da se v prihajajočih zaostrenih podnebnih spremembah ne bo ponovil dogodek iz leta 2008, ko je zaradi negativne vodne bilance (*količina padavin – dotoka vode je bila manjša od izparevanja in spuščanja biološkega minimuma*) prišlo do izpraznitve akumulacije. Kot sem zapisal, se bodo hidrometeorološke razmere še poslabševale in samo od pravočasne odzivnosti upravitelja ter imetnikov vodnih pravic bo odvisna nemotena raba zadrževalnika v normalnih in predvidljivih zaostrenih razmerah.

Iz javno dostopnih podatkov jezero Mola (*še*) nima večje naravne vrednosti. Ima pa po Pravilniku o določitvi in varstvu

naravnih vrednot (*Uradni list RS, številka 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19*) potok Molja status lokalne hidrološke in geomorfološke vrednote, reka Reka pa status hidrološke ter geomorfološke vrednote državnega pomena. Če k temu dodam še določbe Zakona o regijskem parku Škocjanske jame (*Uradni list RS, številka 57/96 in 46/14*), ki Reko s pritoki uvrščajo v vplivno območje parka, je evidentno, da večji posegi v njeno geomorfologijo in vodni režim niso dopustni. To pa posredno predstavlja tudi zaščito jezera Mola pred pretirano rabo njegove vode in okolja za ekonomske, tehnološke ter druge namene.

Kakovost vode vodnega vira in jezera

Za potok Klivnik in Molja ni javno dostopnih podatkov kakovosti vode. Vpogled v geografske in hidrološke karte izkazuje, da je njuno padavinsko območje redkeje poseljeno, njun tok pa je večji del znotraj brkinskih gozdov. Sodim, da nista preobremenjena z onesnaževali kmetijskega in komunalnega izvora oziroma je njuno kakovostno

stanje ugodno, kar prav gotovo vpliva tudi na kakovostno stanje jezerske vode. Sicer pa je jezero Mola po Pravilniku o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (*Uradni list RS, številka 63/05, 26/06, 32/11, 8/18*) uvrščeno na seznam vodnih teles, kjer se izvaja predpisani državni monitoring ekološkega in kemijskega stanja. Rezultati analiz kakovosti vode v »Oceni ekološkega stanja jezer in zadrževalnikov Slovenije za obdobje 2009 - 2015« Agencije RS za okolje izkazujejo:

- biološki elementi: fitoplankton: dobro, za fitobentos, makrofite, bentoške nevretenčarje in ribe ni podatka;
- specifični fizikalni elementi: prosojnost (*Secchijeva globina*): dobra, hranila (*celotni fosfor*): dobro, zakisanost (*Ph vrednost*): zelo dobro, kisikove razmere (*nasičenost O₂ v hipolimniju*): dobro;
- posebna onesnaževala: dobro;
- ekološko stanje: dobro.

Spodbudni rezultati za vse oblike življenja v tem ekološko občutljivem vodnem okolju. Vredno bi jih bilo še izboljšati z ukrepi v korist domorodnih vrst rib

Notranjost ribiškega doma krasijo številne jezerske trofeje.

Na ribiškem domu so poskrbeli tudi za varno igro najmlajših.

Pristan ribiškega doma z delom ribiške in rekreativne flote.

Pregradni objekt preveč izstopa iz naravnega okolja Brkinov.

in rakov ter nadaljnji razvoj ribištva ter ribolovnega turizma tega prostora.

Ribe in ribištvo jezera s pritoki

Verodostojnih zgodovinskih zapisov poselitve potoka Molja z ribami in raki red izgradnjo pregrade ter obratovanjem zadrževalnika mi ni uspelo najti. Sodim pa, da ne bom naredil večje napake, če bom njegovo takratno stanje poistovetil s podatki ihtiološke raziskave potoka Klivnik (*Zavod za ribištvo: dr. Metka Povž, Joža Vovk, dr. Jože Ocvirk*) na povezljivi gor-vodni lokaciji dne 17. julija 1984 in po zapisih lokalnih ribičev:

- krapovci (*Cyprinidae*): pisanec (*Phoxinus phoxinus*), linj (*Tinca tinca*) iz naslova gor-vodne migracije takrat že obratujočega zadrževalnika Mola, globoček (*Gobio obtusirostris*), grba (*Barbus plebejus*);
- rečne babice (*Nemacheilidae*): rečna babica (*Barbatula barbatula*);
- salmonidi (*Salmonidae*): potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*), križanci (soške in potočne postrvi);
- raki deseternožci (*Astacidae*):

jelševc (*Astacus astacus*), koščenc (*Austropotamobius pallipes*).

Seveda je današnja poselitev potoka Molje povsem druga. Od pregrade do izliva v reko Reko so se bistveno spremenili biotični in abiotični dejavniki vode, še največji vpliv pa so imela vlaganja, ki so povsem spremenila ihtiološko sliko vodotoka. Ta predstavlja ribolovni revir s površino 4,10 ha in poselitvijo rib ter rakov, ki je skoraj identična jezeru Mola. Da ne bi podatkov podvajal v nadaljevanju povzemam jezerski sestav po zabeleženem stanju Ribiškega katastra Zavoda za ribištvo Slovenije:

- krapovci (*Cyprinidae*): rdečeoka (*Rutilus rutilus*), klen (*Squalius cephalus*), štrkavec (*Squalius squalius*) beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), linj (*Tinca tinca*), grba (*Barbus plebejus*), ploščič (*Abramis brama*), zelenka (*Alburnus alburnus*), srebrni koreselj (*Carassius gibelio*), krap (*Cyprinus carpio*) – gojena oblika (*luskinar, vele-luskinar in zrcalar*);

- pravi somi (*Siluridae*): som (*Silurus glanis*);
- ameriški somiči (*ictaluridae*): rjavi somič (*Ameiurus nebulosus*), črni somič (*Ameiurus melas*);
- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- salmonidi (*Salmonidae*): soška postrv (*Salmo marmoratus*), potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*), šarenka (*Oncorhynchus mykiss*), križanci (soške in potočne postrvi);
- pravi ostriži (*Percidae*): navadni ostriž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Sander lucioperca*);
- sončni ostriži (*Centrarchidae*): sončni ostriž (*Lepomis gibbosus*);
- raki deseternožci (*Astacidae*): jelševc (*Astacus astacus*).

Razvidu ribiškega katastra sem pridodal še soma, katerega ribolov po spletu propagira ribiška družina, najti pa ga je tudi med ulovom rib. Prisotnost 22 vrst rib in 1 vrste raka izkazuje veliko pestrost jezera. Žal pa je med njimi tudi nekaj tujerodnih, ki v to okolje ne sodijo.

Prelivni objekt z talnim izpustom vode.

- čolnarne s pristani;
- jezerskih pešpoti, tematskih poti in kolesarskih ter rekreacijskih stez z urbano opremo;
- vodnih brežin in jezerskega dna;
- javnega kopalnišča;
- montažnih objektov za sezonsko – turistično ponudbo kmetijskih pridelkov in izdelkov domače obrti lokalnega prebivalstva;
- dograditvijo

ribiškega doma in razširitev njegove gostinske ponudbe;

- vodnega režima jezera s stabilizacijo gladine obratovanja na koti 433,00 m.n.m.

Skratka vse, kar sodoben izletniški in stacionarni turizem potrebuje. Nikjer pa ni izpostavljeno ribištvo in ribolovni turizem, ki ima v tem prostoru resnično izjemne možnosti razvoja. Sicer pa je bilo do mojega zadnjega letošnjega obiska od vsega zapisanega le malo uresničenega. Jezero je še vedno težko najti zaradi odsotnosti vidnejših cestnih oznak, dostopne ceste pa so vse prej kot solidne. Bi pa izpostavil ribiški dom bistrških ribičev. Tudi ta je dobro skrit v gozdu pod Sozami. Pa vendar ima skoraj vse, kar miru željni izletnik in športni ribič potrebuje: gostinski lokal, prenočišča,

Informacijskih tabel, z izjemo ribiškega doma, na jezeru ni mogoče najti.

osenčeno parkirišče, piknik prostore, otroško igrišče, balinišče, pristan z manjšo ribiško in rekreacijsko floto ter izredno prijazno osebje. Povsem zadostna ponudba ribiškega doma, z ribami bogato jezero in dobri ljudje pa je tisto, kar že in še bo zagotavljalo obisk športnih ribičev ter s tem dinamičen razvoj ribolovnega turizma na jezeru Mola.

*Besedilo in fotografije:
Milan Štraus*

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Seveda se bo vrstni sestav in številčnost še spreminjala s spremembami dejavnikov okolja, predvsem pa z vlaganji ter športnim ribolovom. Prepričan sem, da v koristi domorodnih vrst rib.

Jezero Mola je sestavni del Obalno kraškega ribiškega območja - Ilirskobistriškega ribiškega okolišja (*Reka od državne meje do ponora v Škocjansko jamo s pritoki in ponikalnicami*) v skupni izmeri 217,86 ha. Ta je bil 14. oktobra 2008 s koncesijsko pogodbo številka 3420-196/2008/2 za 30 let dodeljen v upravljanje Ribiški družini Bistrica. Njena predhodnica Ribiška zadruga Ilirska Bistrica je bila ustanovljena 11. februarja 1947, leta 1969 pa se je ta reorganizirala in statusno preoblikovala v današnje društvo. Ribiška družina v svojih vrstah združuje okoli 200 ribičev ter vrsto mladih navdušencev. Nekaj naključno vprašanih članov se je pohvalno izreklo o razvoju ribištva in uspešnosti ribolova v jezeru Mola, kar nakazuje na dobro delo vodstva te ribiške organizacije.

Razvoj rekreativnega in izletniškega turizma

Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Ilirska Bistrica (Uradni list RS, številka 30/16) in drugi javno dostopni zapisi izkazujejo velike načrte razvoja turizma na jezeru Mola. Če jih na kratko povzamem, bo v jezerskem prostoru zrastel nov turistični in športno – rekreacijski center s postavitvijo/ureditvijo:

- nove cestne infrastrukture in dostopov do jezera;
- komunalne infrastrukture z lokalno čistilno napravo;
- zelenih površin;
- turistično – informacijskega centra s parkirišči;
- postajališča za avtodome, kampa s šotoriščem in drevesnimi hiščami;
- rampe za spuščanje in nakladanje plovil;

WWW.KOSTEVČ.SI

TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

TRG ZBORA ODPOSLANCEV 20, 1330 KOČEVJE

DELOVNI ČAS: PON – PET 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, SOB 09:00 – 12:00

NOVA SPLETNA TRGOVINA !!!

G 031 611 479 | E TRGOVINA@KOSTEVČ.SI

Stanje v Sloveniji (3. del)

V zadnjem delu prispevkov o hidromorfoloških obremenitvah vodotokov smo se osredotočili na vlogo posameznih deležnikov pri obremenjevanju voda in nadzora nad hidromorfološki obremenitvami. Za zakonito izvedbo posega, ki bo v najmanjši mogoči meri vplival na habitat in živalske vrste oziroma za preprečevanje nezakonitih posegov, je pomembno dobro sodelovanje vseh deležnikov na tem področju. To so predvsem povzročitelji obremenitev, pristojna ministrstva, njihovi organi, javni zavodi, izvajalci javnih služb na področju urejanja voda, izvajalci ribiškega upravljanja in nadzorne službe.

Varstveni dokumenti in mnenjedajalci

Upoštevanje aktov, s katerimi določijo pogoje posega oziroma rabe vode, je pomemben del postopka načrtovanja in izvedbe posega (ter obratovanja objekta). Tako se zagotovi varstvo habitatov in (živalskih) vrst. Na področju posegov v vode so z vidika ribištva pomembni akti Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS) in Direkcije Republike Slovenije za vode (DRSV), pa tudi Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN) in Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO).

vodno soglasje DRSV, ki je pristojna tudi za izdajo vodnega dovoljenja.

Zavod za ribištvo Slovenije

Zakon o sladkovodnem ribištvu (ZSRib) določa, da mora biti vsak poseg v ribiški okoliš »načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti. Gradnje objektov, ki se izvajajo na vodnih zemljiščih po predpisih o graditvi objektov, se lahko izvajajo po predhodni pridobitvi soglasja zavoda«. Zavod torej v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja izda mnenje in projektne pogoje, ki so strokovno ute-

– ohranjanje povezanosti in celovitosti vodotoka,

– *prepoved poseganja v vodotok v času drsti rib, ki živijo v dotičnem vodotoku,*

– ohranjanje obrežne vegetacije,
– odvzem plavin in naplavin na način, da se bistveno ne spreminjajo življenjske razmere za ribe in rake,

– betoniranje, če je neizogibno, se izvaja »v suhem«,

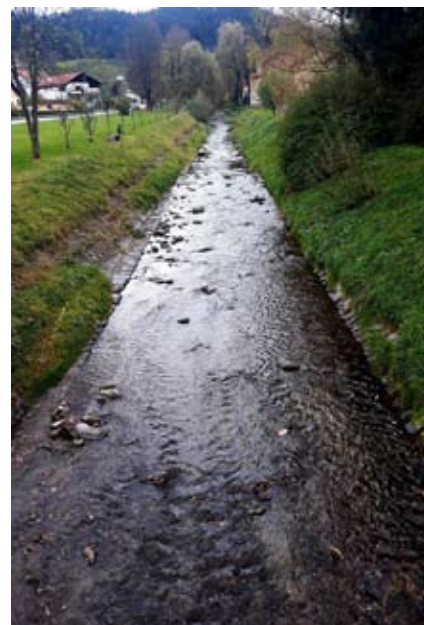
– utrjevanje brežin v izrazito nepravilni obliki,

– urejanje skrivališč za ribe,

– preprečevanje onesnaženja s strupenimi snovmi in odpadki, nastalimi v času izvajanja posega.

Zagotovitev poplavne varnosti industrijske cone ob reki Mislinji v Pamečah pri Slovenj Gradcu; betoniranje obeh bregov, junij 2020 (foto: Jernej Košir, 2020)

Regulirana struga potoka Cerkvenica, Vuzenica (foto: Jernej Košir, 2019)

Direkcija RS za vode

Direkcija je pristojni mnenjedajalec za vse posege, ki lahko vplivajo na stanje voda in vodni režim. V primeru, da je za poseg treba pridobiti gradbeno dovoljenje, DRSV izda projektne pogoje in strokovno mnenje. Investitor mora za gradnjo, ki lahko vpliva na stanje voda in vodni režim ter gradbeno dovoljenje ni potrebno, pridobiti

meljeni s stališča ribištva. Projektne pogoje se največkrat nanašajo na:

– ohranjanje struge, obrežja in dna vodotokov v čim bolj naravnem stanju,

– ohranjanje obstoječe dinamike, hidromorfoloških lastnosti in raznolikosti vodotokov,

– omogočanje prehajanja rib čez grajene objekte,

ZSRib nadalje določa, da Zavod v sodelovanju z izvajalcem ribiškega upravljanja izda mnenje o vplivu posega na stanje rib v postopku izdaje vodne pravice po predpisih o vodah. Tako zavod izda negativno ali pozitivno mnenje s pogoji za rabo vode in se opredeli do predlaganih izračunanih vrednosti ekološko sprejemljivega pretoka. »Ekološko sprejemljivi

Betonirane brežine potoka Cerkvenica, Vuzenica (foto: Jernej Košir, 2019)

Posledica ekološko nesprejemljivega pretoka v času drsti je lahko tudi presušitev ribjih iker (foto: arhiv ZZRS).

pretok je tista količina vode, ki ob dovoljeni rabi ne poslabšuje stanja vode oziroma ne preprečuje njenega izboljšanja ter ohranja zgradbo in delovanje vodnega in obvodnega ekosistema.« Sledi izdaja vodnega dovoljenja s pogoji rabe vode in določenim ekološko sprejemljivim pretokom. Primer je pridobitev vodne pravice za proizvodnjo električne energije v malih ali velikih hidroelektrarnah. Na zavodu opozarjajo na problematiko opredelitve do vrednosti ekološko sprejemljivega pretoka. Izpostavljajo precenjeno ali podcenjeno hidrologijo, kjer so težava predvsem majhni vodotoki; tam se hidrologija določa na podlagi primerljivih vodnih postaj. Opozarjajo na odvzemanje večjih količin vode, kot so določene v vodnem dovoljenju, in odvzemanje vode v času, ko ni zagotovljen ekološko sprejemljiv pretok ter težavo meritev pretokov v praksi.

Zavod daje smernice/usmeritve tudi v nekaterih drugih primerih, npr. pri interventnih posegih in letnih načrtih sanacijskih in vzdrževalnih del na vodotokih.

Nadzor

Inšpekcijski nadzor nad hidromorfološki obremenitvami opravlja predvsem Inšpektorat RS za okolje in prostor (IRSOP). Za nadzor nad gradnjami objektov je pristojna Gradbena inšpekcija, za nadzor narave in okolja pa Inšpekcija za okolje in naravo. Na področju hidromorfoloških obremenitev nadzorujejo predvsem spoštovanje določil Zakona o vodah, pa tudi Zakona o varstvu okolja in Zakona o ohranjanju narave. Nadzorujejo tudi upravne akte, izdane na podlagi predpisov, na primer okoljevarstvena in naravovarstvena dovoljenja ter soglasja, vodna dovoljenja, vodna soglasja, dovoljenja za poseg v naravo itn.

Inšpekcija za okolje in naravo obravnava prijave v skladu z Usmeritvami za vrstni red obravnave prijav. Prijave so

razvrščene v štiri prioritete razrede. Kot primer navajamo, da je v drugo prioriteto uvrščena raba vode brez ali v nasprotju z vodnim dovoljenjem in koncesijo, v tretjo prioriteto posegi na vodnih in priobalnih zemljiščih brez soglasja, v četrto prioriteto pa odvajanje komunalnih odpadnih vod. Iz inšpekcije opozarjajo, da zaradi številnih prijav (v letu 2019 4401 prijav, razrešenih skoraj 3000) na področju okolja ni zagotovljena časovno razumna obravnava prijav, ki spadajo v nižji prioriteten razred. Prijave iz prvega in drugega prioritetnega razreda po navadi obravnavajo takoj oziroma do nekaj tednov, prijave iz tretjega prioritetnega razreda za zamudo, prijave iz četrtega prioritetnega razreda pa na nekaterih območnih enotah z več kot eno leto zamude.

Spoštovanje Zakona o sladkovodnem ribištvu nadzoruje Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IR-SKGLR). Omenjeni inšpektorat je razdeljen na več organizacijskih enot, za ribištvo je pristojna inšpekcija za lovstvo in ribištvo. Le-ta na področju hidromorfoloških obremenitev nadzoruje 2. odstavek 19. člena

ZSRib, ki določa, da se lahko gradnje objektov, ki potekajo na vodnih zemljiščih po predpisih o graditvi objektov, izvajajo le po predhodni pridobitvi soglasja Zavoda za ribištvo Slovenije. 64. člen ZSRib pooblašča ribiške inšpektorje za pregledovanje gradenj in drugih posegov v vode, 67. člen pa poseg brez soglasja ali v nasprotju s soglasjem obravnava kot hujši prekršek.

Zakon o vodah kot nadzorni organ poleg inšpekcijskega nadzora določa tudi rečno ter morsko nadzorno službo. V okviru te službe nadzor z vodovarstvenimi nadzorniki izvaja izvajalec javne službe urejanja voda. Vodovarstveni nadzorniki samostojno vodijo postopek in odločajo o prekrških v prekrškovnem postopku. V letu 2019 je bilo 34 vodovarstvenih nadzornikov. Ker nekatere podzakonske podlage še niso sprejete, ne morejo delovati s polnimi pooblastili (kot prekrškovni organ), zato so s postopki bolj obremenjeni inšpektorji.

Poročila o delu inšpektoratov smo pregledali za obdobje zadnjih petih let (2015–2019).

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo

V poročilu za leto 2015 izpostavljajo izvajanje intervencijskih posegov v vodotoke, ki so posledica poplav in zelo poslabšujejo razmere v vodi. Navajajo, da se omenjeni posegi izvajajo zakonito brez soglasij Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS), saj gre za intervencijske posege. Tudi za leto 2016 opozarjajo na nadaljevanje posegov ter da se »izvajalci del in investitorji le malo ozirajo na drstne dobe rib, poseganje na drstišča in podobno«. Ugotavljajo, da bi bilo treba temu področju nameniti še več pozornosti, vendar ne samo kontroli, ampak tudi načrtovanju posegov. V letu 2017 je bilo pet inšpekcijskih pregledov zaradi izvajanja posegov brez strokovnega soglasja ZZRS. Ugotavljajo, da se število nedovoljenih posegov oziroma posegov brez soglasja ZZRS povečuje. Ribiška inšpekcija je določene posege omejila oziroma so bili izvedeni naknadno na podlagi strokovnih navodil. V letu 2018 se je nadaljevalo poseganje v vodotoke brez strokovnega soglasja ZZRS. Za leto

Nadzor emisij snovi in toplote v vode

Preglednica 1: Prikaz inšpekcijskih nadzorov in ukrepov na področju nadzora emisij snovi in toplote v vode (2015–2019).

Leto	Nadzor emisij snovi in toplote v vode					
	Št. inšpekcijskih nadzorov	Št. inšpekcijskih ukrepov za odpravo neskladnosti	Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. prekrškovnih odločb	Št. plačilnih nalogov
2015	993	266	18			
2016	1150	317	50			
2017	1378	250		213	18	11
2018	895	186		65	10	3
število inšpekcijskih odločb in opozoril*						
2019	1031			164		

*drugačen način poročanja za leto 2019

Nadzor urejanja voda in gospodarjenja z njimi

Preglednica 2: Prikaz inšpekcijskih nadzorov in ukrepov na področju nadzora urejanja voda in gospodarjenja z njimi (2015–2019).

Leto	Nadzor urejanja voda in gospodarjenja z njimi					
	Št. inšpekcijskih nadzorov	Št. inšpekcijskih ukrepov za odpravo neskladnosti	Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. prekrškovnih odločb	Št. plačilnih nalogov
2015	634	220	38			
2016	621	201	40			
2017	1020	153		149	23	12
2018	895	111		25	17	9
2019	876		število inšpekcijskih odločb in opozoril*			
			121			

*drugačen način poročanja za leto 2019

2019 inšpekcija ni poročala o problematiki posegov v vode. Zaradi gradnje objektov na vodnih zemljiščih brez soglasja ZZRS je inšpekcija za sladkovodno ribištvo v obdobju 2015–2019 vodila 60 inšpekcijskih postopkov.

Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor

Inšpektorat na področju hidromorfoloških obremenitev nadzoruje emisije snovi in toplote v vode ter urejanje voda in gospodarjenja z njimi. V preglednici 2 je prikaz inšpekcijskih nadzorov in ukrepov na področju nadzora emisij snovi in toplote v vode (2015–2019), v preglednici 3 pa prikaz inšpekcijskih nadzorov in ukrepov na področju nadzora urejanja voda in gospodarjenja z njimi (2015–2019).

V nadaljevanju bomo predstavili problematiko, ki se nanaša na hidromorfološke obremenitve – nadzor urejanja voda in gospodarjenja z njimi ter jo v svojih letnih poročilih izpostavlja IRSOP.

2015

Največ prijav in izvedenih ukrepov je bilo zaradi posegov na vodno in priobalno zemljišče, predvsem individualnih postavitev mostičkov, zajezitev, zacementiranih strug brez vodnih soglasij. Izpostavljajo, da inšpektorji s pooblastilom ukrepanja po Zakonu o vodah nimajo znanja s področja hidrologije, zato za strokovno mnenje pri izdaji ureditvenih odločb za vrnitev v prvotno stanje zaprosijo Agencijo RS za okolje (ARSO), za katero ga izdela izvajalec javne službe s področja urejanja voda in ga obračuna. ARSO nato pogojuje sanacijo s pridobitvijo vodnega soglasja. Izpostavljajo, da izvajalci javnih služb na področju urejanja voda izvajajo dela na podlagi programov – projektov, ki jih strokovno potrdi ARSO, nimajo pa vodnega soglasja.

2016

Izpostavljajo, da zaradi kadrovske podhranjenosti ne morejo izvajati načrtovanega in sistematičnega nadzora. Nadaljuje se problematika s pridobivanjem strokovnih mnenj Direkcije RS za vode (DRSV), zaradi česar so inšpekcijski postopki nerazumno dolgi. Področje izvajanja nadzora s strani

vodovarstvenih nadzornikov zaradi nesprejetih podzakonskih aktov še vedno ni urejeno (čeprav je 20 nadzornikov že pridobilo nacionalno poklicno verifikacijo), zato ne morejo delovati s polnimi pooblastili.

2017

V letu 2017 ponovno navajajo problematiko strokovnih mnenj in vodovarstvenih nadzornikov. Stranke navadno pridobijo naravovarstveno soglasje Zavoda RS za varstvo narave in projektne pogoje DRSV, ne pa tudi vodnega soglasja. Izpostavljajo problematiko sanacije brežin po poplavih s strani občanov, ki jih prijavljajo vodovarstveni nadzorniki zaradi neustrezne izvedbe posega brez vodnega soglasja. Predlagajo vzpostavitev učinkovitejših postopkov dajanja usmeritev za sanacijo pri manj zahtevnih sanacijah.

2018

Ugotavljajo, da so vodovarstveni nadzorniki kot nadzorni organ neučinkoviti, saj Ministrstvo za okolje in prostor še vedno ni sprejelo manjkajočih aktov, ki bi omogočili delovanje s polnimi pooblastili, čeprav je na terenu zaznati »velika neskladnost zavezancev«. Ponovno predlagajo vzpostavitev učinkovitejših postopkov podajanja usmeritev in potrditev sanacije pri manj zahtevnih sanacijah. Še vedno ostaja problematika poseganja izvajalcev javne službe na področju urejanja voda brez vodnih soglasij. Na novo naslavljajo problematiko kmetijskih zemljišč, ki segajo v priobalno zemljišče. Zavezanci pogosto ne pridobijo vodnega soglasja.

2019

Ponovno opozarjajo na problematiko vodovarstvenih nadzornikov, ki jih je 34, vendar ne morejo delati s polnimi pooblastili, zaradi česar je inšpekcija dodatno obremenjena. Ponovno predlagajo ureditev problematike izvajanja manj zahtevnih sanacij obrežij vodotokov s strani občanov. Izvajalci javne službe na področju urejanja voda dela še vedno

izvajajo brez vodnih dovoljenj, prav tako kmetijski zavezanci, katerih zemljišča segajo v priobalno zemljišče.

Izpostavljamo še določene podatke iz posveta Ribiške zveze Slovenije Posegi v vodotoke, ki je potekal 16. 9. 2020 v Lukovici. Predstavitve na temo posegov je pripravila IRSOP. Med letoma 2017 in 2020 (10. 8. 2020) so ribiške družine podale 55 prijav (27 različnih RD). Največ jih je bilo zaradi onesnaženja, nato malih hidroelektrarn in posegov.

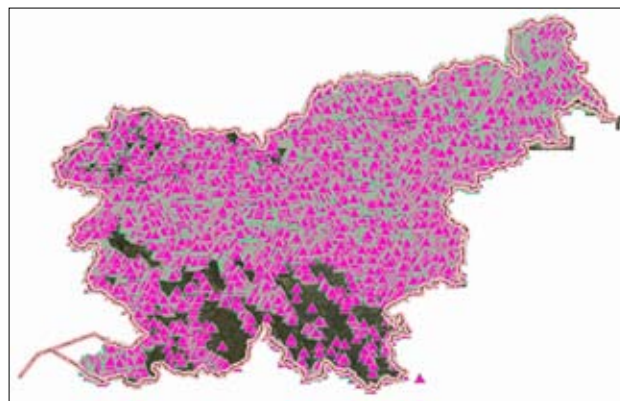
Prijave na področju malih hidroelektrarn so bile podane predvsem zaradi odvzema vse vode iz vodotoka, neupoštevanja ekološko sprejemljivega pretoka, posegov in onesnaženja.

Izvajalci ribiškega upravljanja

Pri posegih v vodotoke imajo pomembno vlogo izvajalci ribiškega upravljanja, ki najbolj poznajo lokalne razmere in lahko tako formalno kot neformalno sodelujejo pri izvedbi posega.

Izvajalci ribiškega upravljanja nad vsemi vodami, s katerimi upravljajo, izvajajo nadzor, ki ga opravljajo strokovno usposobljeni ribiški čuvaji. Le-ti nadzorujejo predvsem spoštovanje določb ZSRib in nekaterih drugih predpisov, ki se nanašajo na varstvo voda. Ribiški čuvaji spremljajo posege, ki jih določa 19. člen ZSRib. »Vsak poseg v ribiški okoliš mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti. Gradnje objektov, ki se izvajajo na vodnih zemljiščih po predpisih o graditvi objektov, se lahko izvajajo po predhodni pridobitvi soglasja zavoda.« Zakon tudi določa, da mora investitor zaradi prehajanja rib čez grajene objekte v vodah zagotoviti ustrezen prehod za ribe. Funkcionalnost prehoda zagotavlja lastnik oziroma najemnik objekta. ZZRS v sodelovanju z izvajalcem ribiškega upravljanja (ribiško družino) izda mnenje o vplivu posega na stanje rib v postopku izdaje vodne pravice po predpisih o vodah.

Ribiški čuvaji morajo tudi evidentirati posege in obveščati izvajalca ribiškega

Izdana vodna dovoljenja v Sloveniji. Vir: Atlas okolja, 2020.

upravljanja o nenapovedanih posegih na vodnih in priobalnih zemljiščih ribiškega okolija. Zakon med naloga-mi ribiškočuvajske službe določa tudi obveščanje ribiške inšpektorice oziroma inšpektorja. Ribiški čuvaji z nadzorom evidentirajo posege v vode in obveščajo izvajalca ribiškega upravljanja ter ribiško inšpekcijo, kar zagotavlja manjšo možnost nezakonitih posegov.

Ribiška družina je v izvajanje posegov v ribiškem okolju, katerega upravlja, vključena z mnenjem, ki ga skupaj z ribiško družino pripravi ZZRS, lahko pa tudi neposredno kot stranski udeleženec postopka, če izkazuje pravne koristi. Sodelovanje z ZZRS in na terenu z izvajalcem posega tako pripomore k izvedbi posega, ki bo najmanj vplival na vodne organizme in njihov habitat.

Kakršnokoli morebitno spregledovane nezakonitih posegov v zameno za plačilo »odškodnine« in opustitev prijave inšpekciji je ne le nezakonito, ampak tudi etično in naravovarstveno sporno. Na takšen način se izvajalec nezakonitih posegov le podpira pri njihovem izvajanju, saj vedo, da bodo plačali »odškodnino«, če jih bodo zalotili pri posegu, ne bo pa jim treba plačati globe in območja posega vrniti v prejšnje stanje oziroma opraviti poseg v skladu s strokovnimi smernicami. Na tak način se uničuje vode in ribe, ki jih ne more nadomestiti noben denar.

Hidromorfološke obremenitve so prepoznane kot najpomembnejše obremenitve

vodotokov v Sloveniji. Vodilni vzrok za nedoseganje dobrega ekološkega stanja je hidromorfološka spremenjenost/splošna degradiranost voda, saj je kot splošno degradiranih oziroma hidromorfološko spremenjenih 42 od 155 določenih vodnih teles površinskih voda v Sloveniji. Evropska komisija je v okviru Strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 že postavila cilj, da se najmanj 25.000 km rek v Evropski uniji povrne v stanje pred regulacijo. Žal smo lahko ob upoštevanju obstoječega stanja, neizvajanja nekaterih ukrepov, opredeljenih v Programu ukrepov upravljanja voda in deloma nezadostnim nadzorom na tem področju, resno zaskrbljeni glede prihodnosti naših voda. Namen prispevkov o hidromorfoloških obremenitvah je bil izpostaviti problematiko v Sloveniji in pomen delovanja izvajalcev ribiškega upravljanja na tem področju. Ribiči imamo namreč še posebno dolžnost, da s svojim delovanjem, kolikor je v naši moči, ohranimo vode vsaj takšne, kot so jih nam zapustili naši predniki.

Jernej Košir,
mag. biol. in ekol. z naravovar.
(jernej.kosir@student.um.si)

Viri in literatura

Direkcija RS za vode. Varovanje voda in ukrep KOPOP. Ljubljana, 2018.

Direkcija RS za vode-mnenja in soglasja. Dostop: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/pridobitev-informacije-vodnega-soglasja-alimnenja-za-posege-ki-lahko-vplivajo-na-vodni->

<https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/direkcija-za-vode/storitve/> (5. 11. 2020).

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo. Letna poročila o delu za leta 2015, 2016, 2017, 2018 in 2019. Dostop: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-kmetijstvo-gozdarstvo-lovstvo-in-ribistvo/o-inspektoratu-zakmetijstvo-gozdarstvo-lovstvo-in-ribistvo/> (4. 11. 2020).

Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor. Letna poročila o delu za leta 2015, 2016, 2017, 2018 in 2019. Dostop: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-okolje-in-prostor/o-inspektoratu-za-okolje-in-prostor/> (4. 11. 2020).

Pridobivanje naravovarstvenih pogojev in soglasja. Dostop: <https://evem.gov.si/info/dovoljenja/dovoljenje/13121/prikaziDovoljenje/> (5. 11. 2020).

Stanič Racman, D., Kogovšek, N., Vidali, A. (2020). Izvajanje inšpekcijskega nadzora IRSOP (ION) v povezavi s področjem ribištva. Lukovica, Inšpekcija RS za okolje in prostor. Dostop: http://ribiska-zveza.si/downloads/irsop_lukovica_1_Utjaa.pdf (2. 11. 2020).

Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20).

Zakon o sladkovodnem ribištvo (Uradni list RS, št. 61/06).

Zavod RS za varstvo narave-mnenja in soglasja. Dostop: <https://zrsvn-varstvonarave.si/informacije-za-uporabnike/pogosta-vprasanja-in-odgovori/> (5. 11. 2020).

Čarf, M., Puklavec, D. (2015). Pristojnosti in vloga ZZRS pri postopkih umeščanja posegov v vodotoke. Ljubljana, Zavod za ribištvo Slovenije.

Uvoznik in distributer:
INFINITI, Goran Žagar s.p.,
gsm: 041 654 556
www.infiniti-wonderworld.si
narocila@infiniti-wonderworld.si

Kjerkoli **Kadarkoli**

6 vrhunskih kavni napitki v SAMOPOGREVNI PLOČEVINKI

Državno prvenstvo invalidov v lovu rib s plovcem

Tokrat predstavljamo državno prvenstvo kategorije invalidi, ki so že leta 2004 Sloveniji priborili ekipno prvo mesto v lovu rib s plovcem na takratnem nepozabnem svetovnem prvenstvu, ki je potekalo na brežini reke Save v Radečah, kar še vedno šteje za naš največji ekipni dosežek omenjene športnoribolovne tekmovalne panoge.

Pohvale veljajo članom Paraolimpijskega komiteja Slovenije in RD Velenje, da so brez težav 19. in 20. septembra v zapletenih zdravstvenih razmerah izpeljali Državno prvenstvo invalidov v lovu rib s plovcem.

vodi Jože Šumah, in ki je s člani poskrbel, da je vse potekalo tako, kot določa pravilnik.

DP invalidov je tokrat zaradi zdravstvene previdnosti potekalo dva dni z dveh povsem ločenima skupinama. Tako so

skupina tekmovalcev invalidov. Od omenjenih skupno 28 prijavljenih tekmovalcev se DP le dva tekmovalca nista udeležila, a v omenjeni ribolovni tekmovalni veščini so se pomerile vse štiri predhodno prijavljene tekmoval-

Na jutranjem zbornem mestu je postalo živahno.

Naši najuspešnejši paraplegiki (z leve): Rudi Centrih 2. mesto, državni prvak Gašper Peček in 3. mesto Franci Simonič

Gašper je prejel čestitke in zmagovalni pokal iz rok podžupana Petra Dermola.

Rudiju je le prijel malo večji ploščič.

Gašperjeva prva riba je bila zelo majhna.

Franci je prelisčil lepega ploščiča.

Letošnje DP invalidov je prvič potekalo v Šaleški dolini, na brežini Škalskega jezera, s katerim gospodarijo športni ribiči Ribiške družine Velenje. Le-ti s svojo športnoribolovno dejavnostjo uspešno dopolnjujejo številne tekmovalne in rekreativne aktivnosti v velenjskem športnorekreativnem parku.

Sicer omenjeno tekmovanje spada pod pokroviteljstvo Paraolimpijskega komiteja, ki ga uspešno vodi predsednik Damjan Lazar. Slednji je tokrat, kot smo že omenili, prvič zaupal organizacijsko izpeljavo omenjenega DP priznanim ter večšim organizatorjem RD Velenje, ki jo

na prvem sobotnem delu nastopili tekmovalci invalidi – paraplegiki v družbi svojih pomočnikov ali pomočnic, kot dopuščajo zapisana pravila Paraolimpijskega komiteja Slovenije ter najvišje svetovne tekmovalne organizacije CIPS-ed.

V sobotnem dokaj svežem jutru se je zbralo 9 od 14 predhodno prijavljenih »srčnih« ribiških tekmovalcev paraplegikov, ki so si na predhodnem ligaškem tekmovanju izborili mesto za tekmovanje na letošnjem omenjenem DP.

V drugem nedeljskem tekmovalnem dnevu se je v omenjeni ribolovno-tekmovalni panogi pomerila druga

ke na ločeni tekmovalni trasi brežine Škalskega jezera.

Po že znanem jutranjem predtekmovalnem dejanju (preverjanje sodelujočih tekmovalcev – tekmovalk, prijave njihovih pomočnikov itn.) je sledil prijazen nagovor predsednika RD Velenje, Jožeta Šumaha, ki je ob tem predstavil sodniško ekipo tekmovanja in prenesel opravičilo odsotnosti predsednika Paraolimpijskega komiteja Slovenije in tudi predsednika Ribiške zveze Slovenije (RZS) ter tekmovalcem zaželel veliko športne sreče za doseg želenega tekmovalnega rezultata.

Tik ob vznožju ribiškega doma je ob brežini jezera tekmovalce pričakala skrbno urejena tekmovalna trasa s primernim naklonom dovozne poti, ki je tekmovalcem in njihovim spremljevalcem omogočal varen dostop na lovna startna mesta.

Tudi Petra je osrečila »odrasla riba«.

najuspešnejši tekmovalce Rudi Centrih (RD Brestanica - Krško). Rudi je namreč že trikrat osvojil naslov svetovnega »vice prvaka« z osvojenimi drugimi mesti na prejšnjih svetovnih prvenstvih, o čemer smo že pisali v prejšnjih številkah glasila.

Najuspešnejše invalidke so (z leve): druga Marjeta Lorber, prvakinja Danica Merc in tretja Stanislava Tamše.

nil prijeten in za našo ribiško dejavnost zelo spodbuden nagovor, kateremu se je pridružil tudi predsednik Medobčinskega društva invalidov Velenje, gospod Srečko Ramšak, s spoštljivimi zahvalnimi besedami, namenjenimi predvsem organizatorju RD Velenje.

V kategoriji invalidi so (z leve): drugouvrščeni Željko Marvič, prvak Pavli Sešel in tretjevrščni Božidar Habjanič.

Zmagovalna organizacijsko-delovna ekipa letošnjega DP invalidi RD Velenje

Delegat DP Jože Šumah je začel z razglasitvijo doseženih rezultatov.

Z leve: predsednik RD Velenje Jože Šumah ter sodniki Pavli Sešel, Niko Vivod in Rudi Bizjak

Skrbni spremljevalci in sodniki so budno spremljali vsak njihov gib ter jim priskočili na pomoč, če je bilo potrebno. Pred samim začetkom tekmovanja je hladen veter vztrajno valovil gladino jezera, kar za tekmovalce ne pomeni nič obetavnega. A kaj kmalu so jutranjo meglico pregnali topli sončni žarki in zaslišalo se je veselo žvrgolenje ptic in tudi ribe so že tu in tam radovedno preizkusile slastnega črva ali sladko koruzno zrnje, ki je prikrito skrivalo skrbno izbran ribičev trnek. V prijetnejšem ozračju so tudi tekmovalci odločno odložili odvečna toplata vrhnja oblačila ter tako opozorili, da se je začelo zares!

Lepo je bilo videti prizadevnost tekmovalcev v želji ulova čim večje ribe, saj so tekmovalci po približno enournem tekmovalstvu v globini 3 do 6 m le tu in tam ujeli manjše ribe (ostriz, rdečeoka, rdečeperka, zelenika). Pozneje, predvsem v zadnji uri triurnega tekmovalstva, se je nekaterim le izpolnila želja po ulovu lepega ploščiča ali krapa.

Že v predhodnih napovedih o letošnjih »favoritih«, ki bi osvojili naslov državnega prvaka paraplegika, je bil na prvem mestu »stavnice« naš dosedanji

A v zadnjem tekmovalnem obdobju je Gašper Peček (RD Sevnica), močan Rudijev tekmelec, med svoje imenitne tekmovalne dosežke lahko prištel letošnji naslov prvaka lige paraplegikov Slovenije, kar zgovorno potrjuje njegov športnoribolovni talent v LRP.

Omenjenima uspešnima tekmovalcema z lepimi ribolovnimi dosežki vztrajno sledijo tudi drugi tekmovalci, med katerimi trenutno izstopata Franci Simonič (RD Ptuj) in Miran Jernejšek (RD Slovenska Bistrica).

Tako smo z velikim zanimanjem spremljali zaključek tekmovalstva v Velenju, saj smo med drugim opazili, da je Rudiju in tudi Gašperju pobegnilo nekaj lepih težkih rib.

Po končanem, že znanem proceduralnem postopku (tehtanje ulova, preverjanje končnih rezultatov itn.) ter po zauzitem okusnem kosilu je sledila slovesna razglasitev doseženih končnih rezultatov.

Na govorniškem odru je Jože Šumah prisotnim udeležencem predstavil podžupana Občine Velenje, gospoda Petra Dermola, ki je pred mesecem zaradi prera- ne smrti kolega prevzel začasno župansko funkcijo. Zbranim udeležencem je name-

Po govorih je Jože Šumah razglasil dosežene rezultate in s pomočjo podžupana Dermola najuspešnejšim tekmovalcem podelil pokale ter medalje.

Na DP v LRP paraplegiki so tekmovalci dosegli naslednje rezultate: prvo mesto in s tem naslov državnega prvaka je osvojil Gašper Peček (Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja), ki je prejel eno negativno točko in ujel 3.936 g rib. Rudi Centrih (Dr. par. Celje) je osvojil drugo mesto (2 NT, 2.377 g) in tretja stopnička zmagovalnega odra je tokrat pripadla lanskemu državnemu prvaku iz Andrecev Francu Simoniču (Dr. par. Maribor), ki je prejel 3 NT in ujel 2.145 g rib.

Drugi naši paraplegiki so se razvrstili po naslednjem vrstnem redu: četrto mesto Miran Jernejšek – Maribor (4 NT, 1.584 g); peto Peter Kralj – Ljubljana (5 NT, 691 g); šesto Tone Urbanc – Celje (6 NT, 668 g); sedmo Franc Borovnjak – Murska Sobota (7 NT, 552 g); osmo Boštjan Ceglar – Ljubljana (8 NT, 517 g) in deveto Leon Jurkovič, ki je prejel 9 NT in ulovil 47 g ribic.

Po omenjeni razglasitvi doseženih rezultatov in podelitvi medalj ter poka-

lov smo bili priča neizmernemu veselju »novega« državnega prvaka za leto 2020 Gašperja Pečka, ki je v odločilnem delu tekmovalca premagal svojega tokrat najresnejšega tekmeca Rudija Centriha ter druge tekmovalce. Ob prejemanju pokala prvaka Slovenije so ga zaslužno nagradili z bučnim aplavzom prisotnih udeležencev. Kaj drugega naj rečemo kot: Bravo, Gašper!

Kot smo že omenili, so se invalidi na drugem delu tekmovalni DP invalidi pomerili na tekmovalni trasi Škalskega jezera, ki je bila razdeljena na tri (A, B, C) tekmovalne sektorje. Po podobnem

Letošnje DP v LRP so s svojo udeležbo popestrile tudi štiri »neustrašne« ribičke, ki so se pomerile na ločenem ribolovnem tekmovališču Velenjskega jezera.

Naše ribičke niso prav nič zaostajale v primerjavi z ribiški sotovariši, kar potrjujejo dosežene teže ujetih rib.

Tekmovalke so dosegle naslednje rezultate:

1. mesto in naslov državne prvakinja je osvojila Danica Merc – Dravograd (1 NT, 6.240 g);
2. mesto Marjeta Lorber – Gornja Radgona (2 NT, 2.719 g);

Gospa Marija Simonič že 23 let spremlja moža Francija na tekmovalnih; čeravno ne lovi rib, zelo uživa v naravi.

Franca Borovnjaka na tekmovalnih že štiri leta spremlja Branko Berič, ki je dejal: »Za naše invalide Prekmurja in Prlekije je zelo dobro poskrbljeno!«

Naša »ribiška dušica« Ivanka Jernejšek je kar 30 let zvesta pomočnica svojemu možu Miranu na tekmovalnih. A kot je dejala, tudi sama rada lovi ribe, če le dobi priložnost, saj njun šestletni vnuček Kian že veselo maha z majhno ribiško palico v roki in poskuša posnemati dedka pri ribolovu.

jutranjem proceduralnem predtekmovalnem postopku prvega tekmovalnega dne so tekmovalke in tekmovalci tudi tokrat posedli izžrebana startna ribolovna mesta in po desetminutnem krmljenju – privabljanju rib na ponovni sodniški signal začeli s tekmovaljem.

Ribe so bile tudi tokrat zelo previdne in za uspešen rezultat končnega ulova se je bilo treba pošteno potruditi in uporabiti vse svoje znanje.

Slednje je to tokrat najbolje uspelo naslednjim sektorsko uspešnim tekmovalcem:

SEKTOR A

1. mesto Pavel Sešel – Velenje (1 NT 10.055 g ujetih rib);
2. mesto Štefan Prajšenperger – Ajdovščina (4 NT, 8.367 g);
3. mesto Stanislav Korbar – Društvo vojnih invalidov Slovenije (7 NT, 5.383 g) itn.

SEKTOR B

1. mesto Božidar Habjanič – Gornja Radgona (3 NT, 937 g);
2. mesto Franjo Zvonar – Velenje (6 NT, 932 g);
3. mesto Janez Bregar – Društvo paraplegikov Slovenije (9 NT, 271 g) itn.

SEKTOR C

1. mesto Željko Mavrič – Murska Sobotna (2 NT, 3.808 g);
2. mesto Franc Lukner – Velenje (5 NT, 1.132 g);
3. mesto Marko Pešec – Krško (8 NT, 1.057 g) itn.

3. mesto Stanislava Tamše – Društvo invalidov Slovenj Gradec (3 NT, 1.996 g);
4. mesto Terezija Potisk – Društvo invalidov Slovenj Gradec (4 NT, 1.573 g).

Vse čestitke državni prvakinja Danici Merc za izjemen dosežek, pa tudi preostalim tekmovalkam, ki so dokazale svoje športnoribolovno znanje v zahtevnih – hladnih vremenskih razmerah!

Na zaključnem nedeljskem delu sta najuspešnejšim tekmovalkam in tekmovalcem pokale in medalje podelila predsednika Jože Šumah in Srečko Ramšak.

Državni prvaki so med drugim zaupali naslednje:

Gašper Peček: »Ribič sem že od malih nog, saj mi je moj dedek dr. Avguštin Lah (bivši predsednik RZS) znal razkriti čudoviti naravni svet, kateremu dajejo ribice še dodatno lepoto vrednost. Ja, dedek je bil zaprisežen naravovarstvenik in moj vzornik, za kar sem mu še danes hvaležen. Prav tako sem zelo hvaležen RD Sevnici ter ribiškim prijateljem za pozornost in pomoč, ki sem je bil deležen že tudi pred 12 leti ob nesreči z motorjem, katera pa mi ni vzela mojega veselja do ribolova. Uživam v obsevu naravnih lepot ob naših ribnikih: Prelesju, Bruni vasi, Krmelju, ob reki Mirmi, Savi ter Lokah. Zahvalil bi se rad za veliko podporo Društvu paraplegikov Dolenjske, Bele Krajine in Posavja ter Občinskemu pihalnemu orkestru Trebnje, katerega

k nadaljevanju ustvarjalnemu delu na športno ribolovnem področju. Našemu invalidskemu Medobčinskemu društvu Saleške doline – Velenje bi se zahvalil za pomoč pri uresničevanju moje športne aktivnosti.«

Danica Merc: »Za ribolov me je pred 30 leti navdušil moj žal že pokojni mož Ivan. Preživela sva veliko lepih nepozabnih uric na brežini reke Drave. Sodelovala sva na številnih tekmovalnih v štajerski regiji in tudi izven njenih meja. Tekmujem približno 20 let, to me preprosto navdušuje in zelo sprošča, to je moj najljubši hobi, s katerim doživljam tudi zanimive športnotekmovalne urice, ki te lahko nagradijo in osrečijo. V Sevnici sem osvojila svoj prvi naslov državne prvakinja, lansko leto sem bila v Brežicah druga. A tokrat začetek tekmovalja ni bil ravno obetaven, saj so v moji mreži dolgo plavale le tri male rdečeeoke. Toda moja vztrajnost je bila nagrajena z dvema ulovljenima lepima krapoma, ki sta mi pripomogla osvojiti drugi naslov državne prvakinja, česar sem zelo vesela. Ob tem dosežku bi se rada zahvalila v imenu nas vseh članic Društva invalidov Dravograd in Koroške za njihova prizadevanja in pomoč na športnoribolovnem tekmovalnem področju.«

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

Anton Lovko – Vrdjanov Tone

Ribič, človek, ki živi z jezerom in naravo v srcu.

Cerkniško jezero je eno največjih presihajočih jezer v Evropi. Vsako leto se pojavi na kraškem polju med Javorniki na eni strani ter Bloško planoto in Slivnico na drugi. V suhem delu leta jezero izgine, tako da je v enem letu mogoče na istem kraju veslati, ribariti, se sprehajati in kositi travnik! Že Janez Vajkard Valvasor je v svojem najbolj znanem delu, knjigi Slava vojvodine Kranjske, leta 1689 zapisal: »Jezero imam za enega največjih naravnih čudes sveta, in vem, da ni najti ne v Evropi, ne v ostalih delih sveta, tako čudovitega jezera, kot je to.«

Spoznala sva se na proslavi 40-letnice RD Cerknica, ki je bila v Martinjaku leta 1996. Bil sem še čisto »nov« predsednik RZS in so me cerkniški ribiči povabili na proslavo. Tedaj je RD Cerknica vodil Ivan Hiti, ki me je takoj na začetku mojega predsedovanja »trdo prijel v roke«. Še dandanes se spomnim njegovih besed: »Ribiči veliko pričakujemo od tebe, da boš pravičen predsednik. Danes boš spoznal, kaj delamo ribiči na Cerkniškem jezeru in s kakšnimi težavami se ubadamo. Drug teden

ve za vsako ščuko in linja (domačini mu pravijo šlajn). Natančno se spominja vseh dogodkov, ki so se v času njegovega razgibanega življenja dogajali ob jezeru. Ko smo se poleti pogovarjali v družbi predsednika RD Cerknice Mihe Urha in Tine-ta Šubica, ki je naredil nekaj lepih fotografij, je kar iz rokava stresal letnice, ki si jih tudi mlajši kolegi nismo zapomnili, čeprav smo bili takrat zraven.

Ko sem ga povprašal, kdaj je začel loviti ribe, se je nasmehnil in povedal: »Ko sem bil star pet let, smo lovili

Cerkniško jezero

S presihajočim Cerkniškim jezerom so že od nekdaj neločljivo povezani tudi ljudje, ki žive ob njem. Anton Lovko, po domače Vrdjanov Tone, je človek, ki ima Cerkniško jezero zapisano globoko v svojem srcu. Rodil se je leta 1935 v Dolenjem Jezeru, vasi na spodnjem delu jezera, kjer ob visoki vodi jezero seže čisto do roba vasi. Ribič po srcu, že od otroških let, je Tone zelo priljubljen tako med ribiči RD Cerknica kot domačini. Je eden najbolj aktivnih in delavnih članov RD Cerknica, ki ne manjka pri nobenem reševanju rib in drugih aktivnostih družine.

te bom pa peljal naokrog, da boš spoznal še jezero.« Držal je besedo in tisti celodnevni obhod mi je res razkril dober del jezera, njegovih skrivnosti ter lepote. »Ja, tista proslava je bila pa res nepozabna. Pri organizaciji nam je veliko pomagal naš prijatelj dr. Tomo Korošec, ki je tudi uredil, da je proslavo vodila Miša Molk. Tomo je tudi naredil grb naše družine in nam nasploh veliko pomagal,« se rad spominja Tone.

Tone Lovko je najstarejši član RD Cerknica. Je živa legenda. Kljub svojim 85 letom je še vedno živahen in aktiven. Pozna vsak kotiček jezera in

ribe s sakom, ki smo ga naredili sami (sak je na lesen, spodaj razcepljen ročaj pritrjen lok, okoli katerega je spletena mrežasta vreča iz motvoza). Pri tem nam je ena riba ušla. To sem pa jaz ujel. Res sem pri tem padel v blato, a sem jo vseeno ukrotil. V času stare Jugoslavije smo imeli Jezerci pravico loviti s saki, koši, mladi pa smo veliko rib ujeli »tudi na roko«. Loviti smo lahko začeli, to je takrat, ko ni bilo več dotoka v požiralnike. Lovili smo tudi s koši, osti pa Jezerci nismo preveč marali.«

»Član RD Cerknica sem pa od leta 1969,« se je spominjal in se zasmel, »od tedaj nisem bil več »ravbšič«. Takoj se je zavzeto vključil v delo družine, v osemdesetih letih je opravil tudi izpit za izvajalca elektroribolova. V sedemdesetih letih je osem let opravljal tudi delo gospodarja družine. Od vstopa v

Izdelava, prodaja in servisiranje ribiške opreme.

Na zalogi imamo pestro izbiro umetnih muh, ki jih izdelujemo tudi po vaših željah.

GSM: 040/225-516; e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com;

spletna stran: www.ribistvo-mozina.si

RD stalno aktivno sodeluje tudi pri reševanju rib. Od leta 1970 drži roko čez celoten Zadnji kraj. Tudi letos, ob spomladanskem reševanju, je bil med najbolj prizadevnimi. Z nasveti svoje bogato znanje in izkušnje nesebično prenaša tudi na druge, mlajše člane, ki ga imajo radi in ga zelo spoštujejo.

»Kako pa je danes s staležem rib v jezeru?« me je zanimalo. »Slabo, zelo slabo. Zadnji dve leti je bila drst ščuka, najpomembnejše ribe v jezeru, izjemno slaba. Ščuka se drsti med februarjem in majem, linj med majem in julijem. Ribja drst je zelo odvisna od vodostaja jezera. Ribe se drstijo na obrežju v plitki vodi, ko je jezero še poplavljenno. Drst je uspešna, če voda v času drsti prekriva obrežne travnike. Samica odloži ikre na vodno rastlinje. Najbolje je, če voda upada zelo počasi. Voda mora ostati toliko časa, da male ribice splavajo.

Anton Lovko

Sedaj pa voda vse prehitro odteče. Če jezero prehitro odteče, ostanejo ikre in zarod na suhem in drst propade. Če se ribe drstijo v nizkem vodostaju v strugah, je nevarnost,

da druge ribe požro ikre. Letošnja drst je bila že tako slaba, dodaten udarec je bila še suša v februarju in marcu, ki je povzročila prezgodnje presihanje jezera. Kot se spomnim, je jezero marca nazadnje presahnilo leta 2007. Zadnja uspešna drst je bila pred tremi leti.«

Seveda me je zanimalo, kako je bilo včasih. »Jezero ni tako hitro presahnilo, kot danes. Imelo je svoj življenjski cikel, ki je bil dober za ribe, ptice in ostale živali, rastline in ljudi. Voda je odtekala počasi, bila so tudi leta, ko je jezero ostalo vse leto. V letih med 1970 in 1976 jezero ni povsem presahnilo, voda v Zadnjem kraju je ostala vse leto. Med letoma 1974 in 1976 jezero sploh ni presahnilo. Če je januarja in februarja veliko snega, se potem v marcu in aprilu, ko se topi, vzdržuje vodostaj jezera dovolj visoko kar dolgo časa. Če zapade veliko snega

Cerkniško jezero je presihajoče jezero v jugozahodni Sloveniji, na južnem delu Cerkniškega polja, ki je drugo največje slovensko kraško polje (za Ribniško-Kočevskim poljem). Ko je polje v celoti poplavljenno, meri površina jezera 26 km². Največkrat se voda razlije po površini 20 km². Ob močnem deževju lahko doseže tudi več kot 30 km². Tako je Cerkniško jezero največje jezero v Sloveniji. Koliko časa se jezero zadrži na Cerkniškem polju, je odvisno od več dejavnikov. Jezero se v glavnem napolni po jesenskem deževju in spomladi, ko se tali sneg. Presiha maja ali junija, včasih pa tudi pozimi. V največjem obsegu je dolgo 10,5 km in široko 4,7 km, največja globina pa je okoli 10 m. Gladina niha od 546 do 551 m nadmorske višine. Pomen presihajočega Cerkniškega jezera daleč presega meje Slovenije. Dandanes je Cerkniško jezero, skupaj z Rakovim Škocjanom in Križno jamo, razglašeno za mednarodno pomembno mokrišče – Ramsarsko območje, zaradi pomena za življenje ogroženih ptic pa še za območje Natura 2000.

Biotska pestrost tega območja je izjemna. Tod je mogoče opazovati 276 vrst ptic – polovica vseh evropskih vrst; tod živi 45 vrst sesalcev – polovica vseh evropskih vrst; tod leta 125 vrst dnevnih metuljev – slaba tretjina vseh evropskih vrst, tod se mresti tudi 15 vrst dvoživk – skoraj četrtina vseh evropskih vrst dvoživk. V jezeru je glavna ribja vrsta ščuka. Ko domačini pravijo, da so ujeli ribo, mislijo s tem na ščuko. Druge vrste so nekako v ščukini senci. Pomembne vrste so tudi linji, ki jim domačini pravijo šlanjni, kljeni in menki. Krape so v jezero prinesli ljudje, prav tako rdečeperke in ostriže. Ob izvirnih delih potokov, ki polnijo jezero, se pod kamni skrivajo navadni kaplji, ob bregu lahko opazimo jate pisancev. V jezeru, posebno še v pritokih, so tudi potočne postrvi. Že od pradavnine privabljajo ribe k jezeru tudi ljudi, so pa tudi hrana številnim ribojedim pticam in drugim živalim. Z obilico rib in divjadi je jezero privabljalo in preživljalo ljudi od kamene dobe naprej. Generacije domačinov, ki živijo ob jezeru, so sooblikovale značilno krajino na vlažnih tleh jezerske kotanje in z vzdrževanjem poplavnih travnikov še vedno zagotavljajo življenjski prostor ogroženim rastlinam in živalim.

Vsi pritoki in odtoki Cerkniškega jezera, razen Cerkniščice, so kraški. Na Loškem polju ponika potok Obrh in pride na površje na Cerkniškem polju kot potok Stržen. V jezero priteka tudi voda iz podzemlja ene najlepših vodnih jam – Križne jame. V kraško polje se stekajo tudi Cerkniščica in vode iz Javornikov. Vsa voda ponika v požiralnikih na Cerkniškem polju v več smereh: en del priteka kot potok Rak v Rakov Škocjan in naprej pod zemeljsko površino do Planinske jame, kjer se združi z reko Pivko iz Postojnske jame in priteče na plano kot reka Unica, drugi del ponikne proti Planinskemu polju; najdaljšo pot naredi voda, ki pride na plan v izviri pri Bistri. Ponor in požiralnik označujeta mesto na kraških tleh, kjer voda izgine s površja. *Posebnost jezera so tudi estavele – kraške luknje, lijakaste oblike, ki imajo ob naraščanju vode vlogo bruhalnikov, ob upadanju vode pa vlogo požiralnikov.*

Cerkniško jezero je prvič omenjeno že v antiki. Na zemljevidih Evrope se pojavlja vse od 15. stoletja. V njegovo delovanje se je prvi poglobil Janez Vajkard Valvasor, ki je bil vsestransko izobrazena osebnost. Njegovo delo ni bilo omejeno samo na eno področje ali znanost, ampak je obsegalo več raznovrstnih področij. Raziskava Cerkniškega jezera pomeni enega vrhuncev Valvasorjevega znanstvenega dela. Cerkniško jezero je zaradi svojega presihajočega delovanja že od nekdaj burilo duhove in zbuvalo ugibanja o ustroju delovanja. Privabilo je tudi Valvasorja. Iz opazovanja in raziskav je nastal daljši zapis v 4. poglavju Slave vojvodine Kranjske, ki je vrh njegovega dela. Knjiga je izšla leta 1689 v nemškem jeziku v Nürnbergu. Raziskava o delovanju jezera je Valvasorju prinesla edino priznanje v življenju: leta 1687 je bil namreč izvoljen za člana angleške Kraljeve družbe (Royal Society) v Londonu. Če želite spoznati delovanje vodnega sistema jezera, se ustavite v Dolenjem Jezeru, kjer je domačin Vekoslav Kebe uredil zelo zanimiv Muzej Cerkniškega jezera. V njem lahko spoznamo delovanje vodnega sistema jezera na živi maketi, ogledamo pa si lahko tudi multivizijo o jezeru, pticah na jezeru in se podučimo o življenju ob njem skozi čas.

na območju Javornikov in Snežnika, potem je vodostaj dalj časa visok. Večino teh let je bila drst ščuke pa tudi drugih rib solidna. Taka leta, kot je bilo letošnja, so bila včasih redkejša. Se pa spomnim, da je bila huda suša leta 1957, ko ni bilo hrane za živino. Pri nas v Dolenjem Jezeru smo živino hranili z jezerino, travo iz jezera.«

Včasih je bilo v jezeru ne le veliko rib, ampak tudi potočnih rakov. »Raki so bili v jezeru nekje do 1977, 1978. Po moje je bilo krivo onesnaženje, ki ni uničilo le rakov,

različni človekovi posegi v jezero. V preteklosti so bile ideje o zajezitvi Cerknškega jezera številne. Človek je enkrat razmišljal, kako osušiti jezero, spet drugič, kako zadržati vodo na polju. Med idejami sta bili tudi izgradnja hidroelektrarne in projekt stalne ojezeritve, s katero bi zadržali vodo. Prišlo je le do osuševalnih posegov z razstrelitvijo pregrad v Veliko in Malo Karlovico ter z izravnalnimi kanali. Tone je zelo kritičen do vseh posegov v jezero: »Popolnoma se strinjam s Pavlom Kunaverjem, ki je javno pozival k ohranitvi in varstvu

Upada stalež rib, iz leta v leto je slabši ribolov na jezeru. Spominjam se časov, ko si lahko ujel ščuko, veliko tudi meter in več. Danes so takšne zelo redke, najhuje pa je, da ni tudi zaroda. Če se ne bi še živo spominjal časov iz mojega otroštva, pa tudi kasneje, ko smo že imeli ribiško družino, kakšno je bilo jezero in bogastvo rib v njem, bi težko verjel, da je možna takšna sprememba. V strugi se močno zarašča rumeni blatnik, izredno se je povečalo število ribojedih ptic. Redno vidimo velike jate sivih in belih čapelj, več kot

Tonetu Lovku so cerknški ribiči ob 60-letnici RD leta 2016 za njegovo izjemno aktivno in uspešno delo podelili naziv častni član.

Tone Lovko na drevaku, ki so ga uporabljali na Cerknškem jezeru. Včasih je bil drevak za vaščane Dolenjega jezera življenjskega pomena, da so ob visoki vodi lahko prišli do gozdov in pašnikov na Javornikih. Z njim so prevažali živino, vozove in ljudi, uporabljali so ga tudi za lov in ribolov.

Cerknškega jezera in Planinskega polja v njihovi naravni obliki in zapisal: 'Roke stran od jezera.' Jezero ima svoje zakonitosti, ki jih domačini dobro poznamo in spoštujemo. Narava že ve, kako je prav. Vsi posegi v jezero so vprašljivi. Vsi ti različni

»strokovnjaki« pa imajo tisoč idej. Včasih se je gledalo na jezero z več spoštovanja. Denar je naredil veliko škode. Vsi, ki živimo z jezerom, vemo, da je treba jezero čutiti in znati prisluhniti tudi domačinom, ki živimo ob njem in z njim.«

Ob koncu najinega pogovora sem ga vprašal, kako gleda na prihodnost jezera in ribolova v njem: »Bojim se za prihodnost jezera. Zadnja leta kažejo, da se stanje na jezeru slabša.

150 ptic. Kormorani, ki so bili sprva le sezonski plenilci, so pričeli ostajati tudi čez zimo. Nekaj let nazaj se je po dolgem času spet pojavila vidra, zdaj jih videmo že več parov. Položaj bi se še lahko nekoliko popravil, če bi sledilo nekaj let z dobrimi pogoji za drst rib.«

Tonetu Lovku so cerknški ribiči ob 60-letnici RD leta 2016 za njegovo izjemno aktivno in uspešno delo na organizacijskih, naravovarstvenih in drugih področjih, ki so trajnega pomena za Ribiško družino Cerknica, podelili naziv častni član, ki si ga je s svojim predanim delom pošteno zaslužil. Za svoje delo na področju sladkovodnega ribištva je prejel tudi vse tri rede za zasluge Ribiške zveze Slovenije.

Novembra letos je praznoval svoj 85. rojstni. Ob tem visokem življenjskem jubileju mu želimo predvsem veliko zdravja in še veliko prijetnih ur v ribolovu in med ribiški prijatelji.

*Borut Jerše,
fotografije: Tine Šubič*

ampak je zdesetkalo tudi populacije menkov in drugih rib. Formaldehid se je iz zraka pozimi usedal na sneg, ki se je topil v jezero. Raki so v rečno brežino kopali luknje, kjer so se naselili menki. Spomnim se, bilo je okrog leta 1955, ko je jezero presahnilo že januarja, so bile vse luknje polne menkov. K sreči so se raki nekako pred petimi leti spet začeli pojavljati,« se je spominjal Tone.

Veliko škode so jezeru povzročili

Ribiška družina Renče

RD Renče je bila ustanovljena leta 1955 in je delovala do konca leta 1961. Gospodarila je z renškimi ribiškimi okolišim. Konec leta 1961 sta se Ribiška družina Renče in Ribiška družina Nova Gorica združili in tako je nastala Ribiška družina Soča Nova Gorica. Leta 1993 so ribiči iz renškega ribiškega okoliša začeli s pobudami o ponovni ustanovitvi samostojne Ribiške družine Renče. Na osnovi takih teženj so ribiči renškega ribiškega okoliša, ki so bili v sklopu RD Soča organizirani v rajonih Dornberk, Renče in Miren, leta 1995 izvedli posvetovalni referendum za ponovno ustanovitev RD Renče. Referenduma se je udeležilo več kot 90 % članstva vseh treh prej navedenih rajonov. Od vseh ribičev, udeleženi na referendumu, jih je kar 98 % podprlo ponovno ustanovitev samostojne RD Renče. Na osnovi referenduma so se začele vse zakonske aktivnosti za ponovno ustanovitev RD Renče, ki bi ji pripadal renški ribiški okoliš. Leta 2000 so predhodno ustanovljenemu društvu RD Renče dodelili v upravljanje renški ribiški okoliš in tako so ribiči RD Renče ponovno stopili na samostojno pot in začeli z gospodarjenjem v tem ribiškem okolišu.

Letos obeležujejo 20 let ponovne ustanovitve RD Renče.

Osnovi podatki

NASLOV: Trg 25, 5292 Renče
ELETRONSKA POŠTA:
ribiskadruzinarence@gmail.com
SPLETNI NASLOV:
<http://www.rdrence.si/>

Preglednica 1: Članstvo v RD Renče na dan 21. 11. 2020

Kategorija	Število članov
Polnoletni člani	172
Pripravniki	28
Mladi, študenti	50

Glavne aktivnosti

Osnovno poslanstvo RD Renče je varstvo in gojitev rib, upravljanje dodeljenega renškega ribiškega okoliša, varovanje voda ter vodnih in obvodnih

ekosistemov, izobraževanje, športno-rekreativne dejavnosti in druženje ter ribolov.

Ribiška družina zelo dobro sodeluje z vsemi občinami in osnovnimi šolami na območju ribiškega okoliša.

Zaradi doseganja skupnih ciljev, usklajevanja ribiške politike in zaradi boljše organiziranosti ter skrbi za varstvo in gojitev rib družina deluje v sklopu Zveze ribiških družin Primorske in Ribiške zveze Slovenije. Z enakim namenom se družina povezuje z organizacijami in društvi, ki delujejo na področju varstva narave, vodnega gospodarstva, telesne kulture, rekreacije in turizma.

Ribolov

RD Renče upravlja z renškim ribiškimi okolišem, ki obsega reko Vipavo od jezua v Kasovljah (pod vasjo Brje) vse do državne meje z Italijo in akumulacijo Vogršček. Reka Vipava ima tri ribolovne revirje: salmonidni – Vipava, revir 3, mešani – Vipava, revir 4 in ciprinidni – Vipava, revir 5. Akumulacijo Vogršček tvorijo tri jezera: veliko – revir 4, srednje – revir 5 in malo – revir 6.

Nakup ribolovnih dovolilnic je mogoč prek spleta: [www.ribiskekarte.si/rd-rence](http://www.ribiskekarte.si/) in na prodajnih mestih: Gostilna Pri Olgi, Vitovlje 73a, 5261 Šempas; Garni hotel, Bukovica 1, 5293 Voljčja Draga; Koptex, d. o. o., Vodovodna pot 11, 5000 Nova Gorica.

Revirji

Vogršček

Vogršček je akumulacijsko jezero, dolgo približno štiri kilometre in je nedaleč od naselja Šempas. Nepretrgano vlaganje rib, ugodne razmere za razmnoževanje in rast rib omogočajo ka-

pitalne ulove krapov, ščuk in linjev. Na revirju Vogršček sta mogoča oba načina ribolova: izlov in ujemi spusti. Ribolov poteka v vseh treh revirjih: velikem, srednjem in malem jezeru. Ob jezeru Vogršček lahko kampirajo le »kraparji«, za druge je urejen avtokamp Lijak, ki je približno 5 km od jezera, ob magistralni cesti Ajdovščina–Nova Gorica.

Akumulacija Vogršček – veliko jezero – revir 4

Vogršček – veliko jezero – je na levi strani avtoceste smer Ajdovščina–Nova Gorica.

Možnost ribolova: amur, klen, klenič, koreselj, krap, linj, ostriž, ploščič,

Vogršček

postrvi ostriž, rdečeočka, rdečeperka, smuč, som, ščuka, štrkavec (klen), zelenika

Vrsta ribolova: beličarjenje, lov iz čolna, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

Dovoljene vabe: kruh, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora

TIP VODE; stoječa

Akumulacija Vogršček – srednje jezero – revir 5

Vogršček – srednje jezero je na desni strani avtoceste smer Ajdovščina–Nova Gorica. Tod velikokrat potekajo tudi tekmovanja v ribolovu s plovcem, saj so v njem borbeni krap in veliko belice.

Možnost ribolova: amur, babuška, klen, klenič, koreselj, krap, linj, ostriž, ploščič, rdečeoka, smuč, som, ščuka, zelenika

Vrsta ribolova: beličarjenje, talni ribolov, vijačenje

Dovoljene vabe: kruh, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora

Tip vode: stoječa

Akumulacija Vogršček – malo jezero – revir 6

Je manjša akumulacija, v kateri najdete veliko drobiža, nekaj krapov in prav tako ščuk. Je na desni strani avtoceste in je drugi po vrsti smer Ajdovščina–Nova Gorica (manjši ribnik).

Možnost ribolova: amur, babuška, klen, klenič, koreselj, krap, linj, ostriž, ploščič, postrvji ostriž, rdečeoka, rdečeperka, smuč, som, ščuka, štrkavec (klen), zelenika

Vrsta ribolova: beličarjenje, talni ribolov, vijačenje

Dovoljene vabe: kruh, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora

Tip vode: stoječa

(salmonidnem) domujejo soška postrv, potočna postrv, šarenka, lipan in križanci. V drugem (mešanem) je mogoče najti salmonide in ciprinide. Tretji (ciprinidni) del naseljujejo som, linj, mrena, amur, krap, klen, podust, ščuka, jegulja.

Reka Vipava – revir 3

Revir je salmoniden in sega od jezua v Kasovljah/Brje do otoka pod vasjo Selo. Primeren je za muharje, ki obožujejo ribolov lipana. Je lepo prehodan po vodi. V njem je kar nekaj brzic in obrežnih tolmunčkov. Loviti je mogoče izključno po načinu ujeti & spusti s trnkom brez zaluži.

Možnost ribolova: križanec, lipan, potočna postrv, soška postrv, šarenka

Vrsta ribolova: muharjenje

Dovoljene vabe: umetna muha

Tip vode: tekoča

Reka Vipava – revir 4

Revir poteka od otoka pod vasjo Selo do železniškega mostu v Prvačini in je salmonidnega značaja. Daljši in globlji tolmuni so idealni za domovanje

dan – REZERVAT (drstišče divjega krapa).

Možnost ribolova: grba (mrena), klen, klenič, krap, križanec, linj, lipan, mrena, podust, pohra, potočna postrv, soška postrv, šarenka, štrkavec (klen)

Vrsta ribolova: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

Dovoljene vabe: blestivka, koruza, sadje, umetna muha, umetne vabe, vobler, vodni mah

Tip vode: tekoča

Reka Vipava – revir 5

Izrazito ciprinidni revir reke Vipave poteka od jezua HE Gradišče do državne meje v Mirnu. Revir zaznamujejo velike globine in umirjen tok. V njem imajo dom kapitalni somi, krap, ščuke in podusti.

Možnost ribolova: amur, grba (mrena), klen, klenič, koreselj, krap, linj, mrena, ostriž, pisanec, ploščič, podust, pohra, postrvji ostriž, rdečeoka, rdečeperka, smuč, som, ščuka, štrkavec (klen), zelenika

Vrsta ribolova: beličarjenje, lov iz čolna, talni ribolov, vijačenje

Kraj Pekel je za ribiče priljubljen del Vipave. Nahaja se v revirju Vipava 4.

Vipava revir 5

Vipava

Revir Vipava se začne pri jezua v Kasovljah in konča pri državni meji z Italijo. Razdeljen je na tri dele: salmonidni, mešani in ciprinidni. V prvem

velikih soških postrvi, medtem ko so plitvejši in hitrejši predeli poseljeni z lipani in šarenkami. V predelu revirja od železniškega mostu v Prvačini do jezua HE Gradišče je ribolov prepove-

Dovoljene vabe: kruh, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora

Tip vode: tekoča

Mladi ribiči

Vodstvo RD Renče se zaveda pomena čim več mladih ribičev, zato temu namenja veliko pozornosti. V ta namen organizirajo ribiške dneve, na katere povabijo predvsem učence osnovnih šol. Pozitiven rezultat takih aktivnosti je zelo viden, saj mladinska sekcija iz leta v leto šteje vedno več članov.

Nuška Božičnik, Egon Dolenc
foto: arhiv RD

Častni član in z 92 leti starosti tudi najstarejši član RD Renče je Vid Furlan iz Vogrskega.

Rodil se je leta 1928. Ribič je od mladih nog, kot mladinec je ribaril že v ribarski zadrugi in pozneje ob ustanovitvi RD Renče leta 1955 postal njen član. Po združitvi je članstvo nadaljeval v RD Soča Nova Gorica, kjer je precej časa opravljal funkcijo predsednika rajona Dornberk in člana Upravnega odbora RD Soča. Z veseljem je nadaljeval članstvo v ponovno ustanovljeni

RD Renče in še vedno rad ribari v revirjih Vipave in Vogrščka. Njegove dolgoletne izkušnje v poznavanju vodnega življa reke Vipave in jezera Vogršček ter ribolova na teh vodah nesebično prenaša na mlajše rodove.

Najvišje priznanje RZS letos v roke trem zaslužnim ribičem

Ivan Franke je eden od največjih osebnosti sladkovodnega ribištva pri nas. Eden prvih na področju ribogojne dejavnosti, eden prvih, ki je osmukal ikre potočne postrvi in jih izvalil. Pripravil je predlog razdelitve Kranjskih voda na ribiške revirje, vodil Ribarski odbor za Krajnsko ter številne ribiče usposobil na tečajih ribogojstva. Bogata je tudi njegova publicistična dejavnost.

Najvišje priznanje se zaradi številnih zaslug imenuje po njem. Plaketa Ivana Franketa. Podeli se jo članu za vsaj 30-letno delo na področju sladkovodnega ribištva, od tega naj vsaj štiri mandatne dobe deluje kot član organov posamezne ribiške družine (npr. upravni odbor) ali vsaj tri mandatne dobe kot član organov ZRD, RZS ali njunih delovnih teles. Prav je, da zaslužne nagradimo in jim izkažemo čast. Od 70. let, ko so prvič podelili plaketo Ivana Franketa, je priznanje prejelo kar nekaj posameznikov, ki so s svojim delom pustili velik pečat v sladkovodnem ribištvu. Letos so priznanje prejeli trije ribiči, ki so s svojim znanjem in zanosom veliko prispevali ribištvu in ribiški organizaciji: Peter Solar, Borut Jerše in Jožef Smolej. Vsak izmed njih ima svojo zgodbo in zelo dolgo pot v ribištvu. Priznanje jim pomeni nagrado, spoštovanje za njihovo dosedanje delo.

Peter Solar je odraščal ob potoku Ljubnica, kjer je z otroki iz soseščine preživel ves prosti čas. Kot nadobudni mladostniki so tudi »raubščicali«, za kar je bil tudi ustrezno »nagrajen«. V tistih časih so bile ribiške družine dokaj zaprte, prav tako mu domače razmere niso dopuščale včlanitve v ribiško družino, čeprav si je to vedno po tihem želel. Želja je ostala in v osemdesetih letih ga je takratni sekretar RD Šempeter določil, da bo postal član njihove družine. Od takrat je zelo dejaven v ribiški družini, ponosen na delovanje RD Celje, katere predsednik je, in tudi na delovanje v okviru RZS. S svojim znanjem je pomagal pri sprejemu in registraciji statuta RS v zakonsko določenem predhodnem obdobju leta 2007. Je član upravnega odbora RS, uspešno vodi Komisijo za pravna vprašanja, kjer se trudijo pomagati ribiškim družinam in RZS pri pravnih zadevah ter pri oblikovanju pravilnikov. Veliko mu pomenijo medsebojno sodelovanje, solidarnost, izmenjava mnenj, izkušnje ter solidarnost, s čimer krepimo in tržimo sebe ter našo skupno moč, kar je najpomembnejše, ko delujemo do zunanjega okolja. Zagovarja, da moramo med ribiči vključiti vse razpoložljive vire, predvsem pa mlajšo generacijo, da bomo tudi v prihodnje kos izzivom, ki nas spremljajo. Kljub morebitnemu entuziazmu, ki ga sicer med ribiči vedno bolj primanjkuje,

bo potreben tudi resen razmislek, katere dejavnosti v okviru ribiškega upravljanja, pa tudi zunaj njega, bi bilo smiselno profesionalizirati ali s pomočjo organizacijskih orodij preoblikovati na način, da bi njihovo izvajanje postalo učinkovitejše in hkrati cenejše. Projekcije temperaturnih in padavinskih sprememb, sprememb v vodni bilanci in pretokih rek, ki jih v prihodnje lahko pričakujemo, terjajo, da jih vse bolj upoštevamo tudi ribiški upravljavci. Tudi takrat, ko gre za vprašanja ohranjanja biotske raznovrstnosti v naših rekah in potokih, ali ko je v primeru posegov v ribiški okoliš treba na to opozarjati ali komunicirati z drugimi deležniki, ki imajo vedno več zahtev tudi na področju ribiškega upravljanja. To postaja vedno obsežnejše, odgovorno in strokovno zahtevno, za kar so potrebni vedno bolj usposobljeni kadri. Tudi zato bi bilo upravičeno pričakovati več poslušanja in vseh vrst pomoči, tako resnega ministrstva kot tudi izvajalca javne službe, zlasti ko gre za dostop do javnih sredstev ali za odločno zastopanje stališč in mnenj do različnih posegov – ne samo gradbenih, ki niso v prid ribam.

Jožef Smolej je član ribiške družine Tržič že od sedemdesetih let. Tržič, tedaj močno industrijsko in obrtniško mesto, je bil v tistih časih prepreden s kanali, vsak meter vodnega padca je bil izkoriščen. Ob hiši, kjer je odraščal, je tekkel potok Mošenik. Za ribolov ga je navdušil stric Franci, takratni član RD Tržič. Po vrnitvi iz JLA je kupoval dnevne ribolovne dovolilnice in prosti čas izkoriščal za ribolov. Njegovo zagnanost je opazil takratni tajnik RD in mu predlagal vpis. Ponosen, da je del ribiške družine, prvo člansko izkaznico hrani še vedno. Spominja se, kako se je ribištvo spremenilo skozi leta. Delovanje ribiške družine (v prvih letih revirne ribiške družine v okvirju Ribarske zadruge Gorenjske) je zelo zanimivo. Prva leta po drugi svetovni vojni so bile vode v veliki meri prazne, objekti v slabem stanju. Iz zgodovinskih zapisov lahko razberemo, da so prvi člani, sicer spoštovani Tržičani, skrbeli za objekte in oživljanje vodotokov. Visoke spomladanske vode (takrat so bile zime bogate s snegom) so jim vsako leto odnesle del zaroda. V Mošeniku so bile

potočnice in potočne zlatovčice (ki jih je vložil še prof. Ivan Franke in so v manjši meri ostale do danes.) V Tržiško Bistrico se niso razširile (v Mošeniku je voda precej hladnejša). Ribolov kot športno-rekreativna dejavnost se je (po zgodovinskih zapisih) začel pozneje. Kot otrok je spoznal nekatere ribiče, ki so v času rednega čiščenja kanalov skrbeli za ribolovni stalež in za prenos rib iz kanalov v tekoče vode. V tistih časih so si pri delu pomagali z gasilskimi črpalkami in koši. Sam velik poudarek namenja izobraževanju, saj je bil kar nekaj let član izpitne komisije. Takrat so izpiti potekali na podlagi izpitnih pol (30 vprašanj) iz nabora vprašanj za izpite, ki so bila določena in zapisana v Dnevniku ribiškega pripravnika. Velikokrat je bilo izpitni komisiji neprijetno, ker so morali »vleči« odgovore iz ust kandidatov, zato so pozneje pripravili usposabljanja za pripravnike. Enega večjih prispevkov pri delovanju ribiške družine šteje tudi delo na pravnem področju; pomagal je spisati pravne akte ribiške družine. Lahko se pohvali tudi s pobudo za tradicionalne ribiške piknike, ki ustvarjajo kolegalno vzdušje med člani in pripomorejo k dobremu sodelovanju, zaradi česar niso imeli nikoli težav z delovnimi ali drugimi akcijami. Brez podpore družin ne bi bili tako uspešni, zato lahko z optimizmom zre v prihodnost kljub tegobam, ki spremljajo ribiško družino (težave pri vzdrževanju vodotokov, plenilci čaplje, kormorani, vidre, kače ...).

Borut Jerše je eden izmed osebnosti, ki jo vsak pozna, saj je zelo dolgo predsedoval RZS. Poleg tega je bil zelo aktiven v Evropski ribiški aliansi, še vedno rad priskoči na pomoč z nasveti. Za ribolov ga je navdušil сосед, ki mu je podaril tudi prvo ribiško palico, ki jo je med šolanjem na gimnaziji in fakulteti postavil ob stran. Ponovno se je med ribiče zapisal spet v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. V RD Kranj se je vpisal leta 1980. Že tedaj ga je prevzelo muharjenje, ne le kot način ribolova, ampak tudi kot živ stik z naravo, vodo in ribami. Skozi svojo pot je opazoval, kako je ribiška organizacija rasla, širil se je tudi krog vseh njenih aktivnosti, pridružile so se jim nove. Napisali so nov Zakon o sladkovodnem ribištvu in ribiške

Plaketa Ivana Franketa, ki jo podelijo skupaj s posvetilnim napisom, značko in priznanjem v ličnem tulcu.

družine so z državo podpisale koncesijske pogodbe. Med ribiči se je krepila naravovarstvena zavest, pridobili so priznanje države, da delujejo tudi v javnem interesu na področju varovanja okolja. Zelo pomembna sta delo z mladimi in mednarodna dejavnost, tako na področju združevanja v ĚAA, ki se ukvarja s problematiko sladkovodnega ribištva, rib in varstva okolja, kot tudi v okviru CIPS in njenih federacij, ki se ukvarjajo s tekmovalno dejavnostjo. Vesel je, da so času, ko je vodil RZS, uspeli nadaljevati bogato, skoraj 140-letno tradicijo sladkovodnega ribištva na Slovenskem. Uspešno so uveljavili svoje interese v novem Zakonu o sladkovodnem ribištvi, sprejetem leta 2006, in uspeli, da so vse ribiške družine z državo podpisale 30-letne koncesijske pogodbe. Po njegovem mnenju bo v prihodnosti ključnega pomena nadaljevati bogato tradicijo in izročilo vseh generacij, ki so v 140-letih gradile slovensko sladkovodno ribištvo. Krepiti je treba naravovarstveno dejavnost, saj brez čistih voda ne bo življenja v njih. Čas, v katerem živimo, je izrazito naklonjen tudi grobim posegom v naravo in vode, kjer je dobiček daleč na prvem mestu. Zelo pomembno bo, da bomo znali poiskati vse enako misleče, naravovarstveno usmerjene organizacije civilne družbe in se še tesneje povezati z njimi. Po drugi strani pa je pomembno, da krepimo tovarilstvo in prijateljstvo med nami, ribiči, tako znotraj RD kot na nivoju RZS.

Prejemniki priznanj se strinjajo, da bodo v prihodnosti ključnega pomena podnebne spremembe, na katere žal ne moremo vplivati, sodelovanje in prijazna sočlovekova beseda, pa tudi nadaljnja skrb za naše vode in nasploh naravo, vzgoja mladih v pravi smeri, strpnost in delovanje v dobro ribištva. Konec koncev bomo praznovali 140 let organiziranega ribištva, 80 let izdajanja našega glasila, na kar smo lahko še kako ponosni in to lahko poneseemo v svet, če le bomo našli svoj glas in se skupaj zavzemali za okolje.

Naši letošnji nagrajenci brez otroške navdušenosti in zanosa zagotovo ne bi prišli tako daleč, kot so. In tako kot mnogi drugi, so storili veliko dobrega za ribištvo in še vedno delujejo.

Nuška Božičnik

JERNEJ BASTL & BRANKO HRIBERŠEK Z RIBIŠKIMI ZGodbAMI PO SLOVENIJI

Na ščuko v neokrnjeno divjino

Gramoznica Krog je v neposredni bližini gručastega naselja Krog pri Murski Soboti. Šestintrideset hektarjev lovnih površin je dobro poseljenih s kapitalnimi krapi, amurji, somi, ščukami, smuči in drugimi vrstami lovnih rib. V neposredni bližini gramoznice lahko v neokrnjeni naravi, ki spominja na pravo divjino, najdete nekaj čudovitih manjših jezer, ki se jih še ni dotaknila človeška roka.

Čudovita narava, ribiški prijatelji, vreme, kot si ga lahko samo želiš, so samo del zgodbe ob povabilu predsednika RD Murska Sobota, gospodarja in vodje čuvajske službe, naj že končno prideva na Krog uloviti kakšno ščuko.

Tako sva se odločila. Jernej je določil datum odhoda na lov ščuke v okoliš Ribiške družine Murska Sobota in obenem povabil še ribiška kolega Bojana Raduloviča in Branka Mihelaka, ki sta redna gosta gramoznice Krog, kar naju je navdajalo z dobrim občutkom glede ribolova. Na takšnih vodnih prostranstvih je dobro imeti ribiča z izkušnjami, ki dobro pozna ribolovni okoliš in mesta, kjer naj bi se zadrževale kapitalne ribe. A včasih tudi to ni dovolj. Riba lahko dela ali pa tudi ne.

Na sobotno zgodnje jutro smo naložili vso potrebno opremo v avto in se odpravili novim dogodivščinam naproti. Murska Sobota, Krog, vznemirjenost, pričakovanja nad dobrim ribolovom so nas potegnili na vzhod Slovenije.

Branko M. je bil že na začetku, ko smo se odpravili od doma, precej vznemirjen in poln energije. Kar naprej je ponavljal, kakšne ribe plavajo na Krogu.

»Ušla mi je, ušla mi je!« je skoraj zavpil sredi avtoceste. Vsi trije smo se zdrznili in začudeno spogledali.

»Kaj je človeku,« mi je švignilo skozi misli, ko sem neopazno butnil ob Jernejevo ramo.

»Kaj, za vraga, ti je ušlo?« je za-

V sožitju z naravo – gramoznica Krog

Ribiški popotniki, polni zanosa.

Branko Mihelak, Simon Čiček, Rudolf Rajsar, Jernej Bastl, Branko Hriberšek in Bojan Radulovič

Branko M. in njegova prva ščuka

Ščukica, 45 cm

nimalo Jerneja, ki je bil presenečen nad malce čudnim odzivom, ki je sredi pogovora o načinu ribolova kar naenkrat bruhnil iz njega.

»Velika ščuka mi je ušla, prijatelj,« je izjavil ob močnem udarcu po volanu. »Ščuka, kakršne še sanjati ne morete.«

»Resno? Tukaj sredi avtoceste ti je ušla kapitalna ščuka?« se je nasmehnil Bojan.

»Še vedno jo imam pred očmi,« je stisnil pest in še enkrat močno udaril po volanu. »Pred očmi, gospodje. Čaka me, da jo že končno enkrat spravim na suho, pred vsemi vami, revčki moji.«

»Hmmm,« je odkimal Jernej in se zakrohotal. »To bi bilo pa res super, da pokažemo vodstvu Ribiške družine Murska Sobota, kdo je pravi mojster v lovu ščuk.«

Branko M. in Bojan nista vedela, kaj je Jerneju takrat rojilo po glavi. Pred dvema tednoma, ko se je dogovarjal za obisk na

Krogu, ob povabilu predsednika in gospodarja, ki sta že na samem začetku zagovarjala tezo, da *nimava* za *burek* in nobene možnosti, da bi ulovila več ščuk kot onadva, je takoj predlagal, da bi organizirali tekmovanje v parih: Murska Sobota - Velenje - Mozirje. Naj se izkaže, kdo je boljši, z več znanja in kdo bo imel navsezadnje največ sreče.

Jaz sem precej dvomil, saj bova z Jernejem skoraj zagotovo pristala na zadnjem mestu. Bojan in Branko M. sta stalna gosta na tamkajšnji vodi, da ne govorim o izkušnjah domačega vodstva. A midva, revčka, sva morala na hitro vsrkavati vsako koristno informacijo od Bojana in Branka M. glede načina ribolova in vab, ki jih je smiselno uporabljati na Krogu in divjih jezerih.

»Brez skrbi,« naju je potolažil Bojan, »Rudi bo prinesel prave vabe za vse nas.«

Po dobri uri poučnega potovanja

smo končno prispeli na dogovorjeno mesto. Bil sem presenečen, saj smo lahko zjutraj spili prvo kavico z ribiškimi prijatelji v baru in kraju, ki ga še ni dosegla roka bedastega virusa.

»Kakšen prestiž,« je vzdihnil Jernej, ko je točajka naslonila roko na njegovo ramo in mu ponudila slastno pijačo.

Le redko si lahko predstavljamo, kako pomembne so drobne malenkosti, ki se nam zdijo skozi vse življenje samoumevne in logične. Kavica, prijatelji, jutro, polno pričakovanj, druženje in vse, kar sledi temu, so nepogrešljiv del naših omejenih življenj. Dihajmo s polnimi pljuči, družimo se, spoštujmo naravo in vse, kar je bilo ustvarjeno za nas. Pomagajmo si in svet bo za vse nas veliko lepši.

»Tekma velja!« je po nekaj zamišljenih trenutkih potrdil Rudi. »Poraženca plačata večerjo.«

Neokrnjenost skrivnostnih lovišč

Z gospodarjevim predlogom smo se vsi strinjali, kolektivno vstali iz udobnih naslonjačev in se odpravili na prvo mesto ribolova.

Gospodar Rudi je s sabo prinesel celo vrečo vab, kakršne uporabljajo za ribolov roparic na gramoznici Krog. Izbira je bila velika, saj sem se težko odločil, kakšne vabe naj izberem.

Vse tiste, ki sem jih prinesel s sabo, so bile po mnenju domačinov povsem neuporabne. Zaraščenost in gladina vode, polna plavajočih alg, je terjala vabe s prikritim trnkom, ki se ne bo zapletal v rastje.

Prva ščuka je pograbila vabo Branku Mihelaku takoj na samem začetku ribolova. Po dveh ali treh metih je v podmetalko zajel ščuko, dolgo nekje okrog 43 cm.

»Imam jo!« je vreščal iz grmovja na moji desni strani.

»Kaj imaš, kolega?« se je z leve strani oglasil Jernej. »A je to tista z avtoceste?« je že nekoliko dišalo po privoščljivosti nad ujetjem manjšega primerka. »Samo da ni tolikšna,« je bil ves navdušen Jernej.

A ker kilogrami in dolžina niso bili pomembni, le število ujetih primerkov, smo morali v drugih dveh

Rudi in njegova leptica

ekipah začeti razmišljati o resnosti ribolova. Menjava vab, lovnih mest in neutrudno iskanje lačnih ščuk je v nekaj urah prijetnega ribolova postala prava misija za prestižnejše ekipe. Po dobri uri je končno

uspelo ujeti ščuko tudi ekipi iz Mozirja. Bil sem kot majhen otrok, poln ponosa nad Jernejevim ulovom ščuke okrog 45 cm, kar je naju potisnilo na delitev prvega mesta.

Tako smo iskali ščuke vse do noči. Iz gramoznice Krog me je v divjino čudovitih jezerc odpeljal gospodar Rudi in mi pokazal skrita mesta za uživanje v neokrnjeni naravi in mi povedal nekaj koristnih nasvetov za lov ščuke na poraščeni gladini.

Presenetil me je že prvi met. Na

desno stran, kjer je bilo še nekaj odprte vode, sem vrgel vabo in jo počasi vlekel proti poraščeni gladini. Med lokvanji pa je presenetila ščuka, ki je močno udarila v vabo in mi zatresla palico. Bila je velika, tista Brankova z avtoceste, saj je bil udarec po gladini močan in glasen. A ščuka se ni zapela in ostal sem brez prave trofeje.

V tistem dnevu nismo uspeli ujeti večjih primerkov. Nam pa je gospodar pokazal nekaj lepotic, ki domujejo v njihovih jezerih.

Po končanem ribolovu smo potegnili črto in izračunali dosežena mesta. Kdo je plačal večerjo, naj ostane skrivnost. Povem lahko samo, da sva z Jernejem dosegla čudovito drugo mesto. Nisva bila na repu in imava za burek. Bilo je čudovito v ribiški družbi ljudi, ki s srcem in navdušenostjo prispevajo svoj prosti čas v ohranjanje narave in skrbi do življa v njej. Vodstvu RD Murska Sobota se za povabilo zahvaljujem.

*Besedilo in fotografije:
Branko Hriberšek*

● V SPOMIN

Anton Praprotnik
(1932–2020)

Odšel je tiho, tako kot je živel. Nikoli se ni izpostavljal, ne na sestankih in ne na srečanjih, vedno pa je naredil tisto, kar se je od njega pričakovalo. Svojo ljubezen do narave in ribolova je

prenesel na sina Tomaža, ki je gost udeleženec delovnih akcij. Vendar, tako kot njegov oče, se s svojim delom ne izpostavlja. Tone je bil eden najstarejših članov naše ribiške družine. Ravno letos je minilo 50 let njegovega članstva v Ribiški družini Tržič, kjer je bil član brez prekinitve. S svojim delom je pomagal preživeti tudi težja obdobja.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja, ki jo je tako ljubil!

RD Tržič

Ribiški vodniki pri muharjenju

Velikokrat, še posebno kadar smo nekje v tujini ali na nam neznanih muharskih revirjih, je zelo dobrodošla vsaka informacija ali nasvet glede (naj)boljših in (naj)bolj dostopnih mest, pristopa in opreme. Čeprav smo dandanes lahko precej informirani že pred samim potovanjem, so še vedno na prvem mestu lokalno znanje in izkušnje, ki jih imajo in ponujajo lokalni ribiški vodniki. Tokratni muharski koticček bomo namenili prav tem informiranim poznavalcem lokalnega dogajanja, od katerih je odvisno veliko več, kot je le to, kako bo potekal naš ribolovni dan ali potovanje. Pisali bomo tudi o vodnikih samih, nekaj namigih, kdaj vodnika potrebujemo, in glede njihove izbire, da bosta naš vloženi čas in denar tudi upravičena.

V treh desetletjih spoznavanja domačih in tujih revirjev sem spoznal precej zanimivih ljudi, ki so bolj ali manj uspešno opravljali delo ribiških vodnikov. Včasih so bili to znanci ali prijatelji, včasih pravi poklicni vodniki. Včasih skoraj začetniki in spet drugič pravi mojstri v muharjenju in poznavanju svojih voda. Verjetno ni med bralci nikogar, ki se še ni znašel vsaj v eni od vlog vodnika ali vodenega, večina pa verjetno dobro pozna kar obe, saj sta neločljivo povezani z muharjenjem.

Na začetku se postavimo v vlogo nekoga, ki potrebuje pomoč: bodisi glede informacij ali pa potrebuje tudi malo učenja. Vse to vemo najbolj sami. Najprej velja premisliti, ali vodnika želimo ali ne, nato ali ga potrebujemo oziroma kdaj ga potrebujemo. Morda imamo dovolj časa in načrtujemo večkratni obisk določenega bližnjega revirja, ali pa smo nekje daleč in po vsej verjetnosti tudi zadnjič. Morda nam je določeni revir izziv, ki mu preprosto nismo kos. Menim, da je to odvisno od posameznika. Poznam ljudi, ki ne želijo, da jih kdorkoli vodi in jim svetuje. Popolnoma legitimna odločitev, ki jo spoštujem. Po drugi strani pa je tudi veliko takih, ki si poleg ribolova želijo tudi druženja in si muharjenja posamezno ne morejo niti predstavljati. Velikokrat je odločilni dejavnik čas, ki ga skoraj vedno primanjkuje. Še posebno na potovanjih, morda celo na oddaljena mesta, kjer bomo zelo verjetno le enkrat ali dvakrat v življenju. Takrat je odločitev jasna. V mnogih primerih niti nimamo izbire in je najem vodnika obvezen; na primer v kanadski provinci New Brunswick in veliko podobnih primerih vodotokov v zasebni lasti, zlasti pri muharjenju na lososa. Vodnik nam lahko pokaže in svetuje predele, ki so po našem okusu in ne nujno po volji večine, lahko nam prihrani dragoceni čas in naredi potovanje vredno spominov ali pa je enostavno zgolj družba tistim, ki si tega želijo.

V državah z zapletenim sistemom loterije nam lahko vodnik omogoči dostop do redkih dovolilnic za tujce, ki jih sami verjetno ne bi dobili. V Coloradu in mnogih predelih ZDA lahko celo prepreči, da nam lastniki zemljišč, ki ne dovolijo prehoda ali ribolova na njihovi zemlji, ne bodo stregli po življenju. Morda na poslovnem potovanju ugotovimo, da je okolica zanimiva za muharjenje in imamo le nekaj prostih uric, a smo brez opreme. Tudi takrat je najem vodnika prava izbira. Sam se nagibam k izbiri strogo lokalnih vodnikov

za več dni zaporedoma, podrobno opišem želje, pri čemer pričakujem, da se potruji in kje naj se umakne. Obenem želim okusiti tudi lokalni utrip, lokalno hrano, trgovine in lokale. Nikoli nisem želel, niti najel tujca v katerikoli od destinacij, vedno domačina.

Vodnik nam lahko predstavi lokalne tehnike, opremo ali vabe, ki jih ne poznamo, in odpre vrata v popolnoma nov svet. Vse to je mogoče. Ni pa tudi zagotovljeno. Zato je dobro pazljivo izbrati. Med izbiranjem bomo na splošno naleteli na kopico

Muharjenje v morskih prostranstvih je v veliki meri odvisno od vodnika.

Muharjenje na plašnega permita v Belizeju je posebno doživetje, kjer znanje o plimah in primerih plitvinah pomeni pol uspeha.

T.i. drift boat je idealen način za ribolov na večjih rekah, kjer v kratkem času prelovimo in vidimo zelo veliko.

O tem, kako težavno je pravilno nameščanje čolna s palico za klienta, sem se lahko prepričal tudi sam.

superlativov, ki so načrtno izbrani in največkrat predstavljeni na njegovi spletni strani. Od predstavitve, naštetih obveznih let muharjenja, pričevanj strank iz preteklosti, ki še nikoli niso videli boljšega metalca/vezalca/muharja, do nagrad z vezalnih natečajev, muharskih tekmovanj in celo filmskih dosežkov. Galerija slik je prepolna trofejnih rib, najbolj samozavestni celo zagotavljajo ulov (slednja izjava je moja najljubša izjava in pri takih se hitro poslovim).

Zavedati se moramo, da so trofejne ribe praviloma izjema in izreden dogodek, ki se dogodi zelo redko. Čudoviti sončni dnevi brez vetra v sinje modri vodi do kolena so na morskem muharjenju prav tako prej izjema kot pravilo. Večino strank s popolnoma iskrenimi pričevanji po navadi predstavljajo ljudje, ki sicer dokaj malo lovijo ali imajo malo izkušenj in znanja, jih je pa zato zelo lahko navdušiti. Spletne strani so pazljivo postavljene in skoraj nikoli ne izražajo tistega, kar nas najbolj zanima, to pa je povprečni ribolovni dan. Običajni vodostaji, vreme in povprečen uspeh strank. To je lahko tudi eno od prvih pomembnih

vprašanj, ki jim jih je dobro postaviti med povpraševanjem že na začetku. Iz odgovorov lahko razberemo resne in zrele vodnike od preostalih. Kratko in jedrnatno elektronsko sporočilo popolnoma zadostuje. Sledi lahko podrobnejši opis potrebne opreme, muh in kaj je všteto v ribolovni dan (oprema, hrana, muhe, prevozi). Ne pozabimo tudi na napitnine, ki so ponekod skoraj obvezni del plačila.

Najzanesljivejša izbira vodnika je po prijateljevem priporočilu. Kadar nam nekdo od prijateljev, ki mu zaupamo, predlaga vodnika, smo že na varnem. Vemo, kaj lahko pričakujemo in precej verjetno je, da se bo zgodba ponovila tudi med našim obiskom.

Recimo, da smo z izbiro končali. Sedaj pa še nekaj besed o razlikah med vodniki, predvsem med dobrimi in izvrstnimi. Da ne bo pomote, najboljši vodniki niso vedno tudi najboljši ribiči. Njihova glavna lastnost je, da upravičijo pričakovanja in s strankami navežejo spoštljiv odnos, ki velikokrat preraste v prijateljstvo. Po navadi imajo smisel za humor in se ne bojijo priznati, da česa ne vedo. So dobri pedagogi, vendar nikoli vsiljivi, točni, profesionalni, vedno prijazni in brez

slabih besed o konkurenci. Na prvem mestu so jim strankine želje. Takoj opazijo njegove fizične zmogljivosti in temu primerno izberejo ribolovna mesta. Dovolijo se tudi o čem poučiti in niso osredotočeni na zgolj njim domače tehnike muharjenja. Naredijo vse, kar je v njihovi moči, da je naš dan kar najbolj izkoriščen in so sposobni tudi končati, če imamo kdaj česa dovolj in si želimo še česa drugega. Dovolj so poučeni v vseh tehnikah muharjenja in se znajo prilagoditi tako na posameznikovo znanje in želje kot tudi na muhasto vreme in spremenljive vodostaje. Revirje zelo dobro poznajo in dobro komunicirajo z drugimi vodniki na tistem območju. Opazil sem tudi, da so bili moji najboljši vodniki tudi sami velikokrat stranke, in prepričan sem, da je to zelo pomembno, saj najbolje razumejo, kaj kdo želi.

Velikokrat sem tudi s prijatelji menjal vloge vodnika in stranke in bilo je prav zabavno primerjati ribolove v drugih državah z našo. Še zabavneje je bilo, kadar mi je ob pomanjkanju časa kdo od lokalnih prijateljev pomagal in krog poznanstev se širi iz leta v leto. Med tem se je nabralo precej zanimivih dogodivščin, takšnih in drugačnih: od regate na Bahamih v brezvetrju do prepričevanja čuvaja parka v Kanadi, da smo res vsak dan srečneži, izžrebani za dovolilnice, prevoza čolna za muharjenje v plitvinah (t.i. *bonefishing*) na drugo stran otoka v globino, kjer sva se s kolegom prelevila v vodnika in lokalnemu mojstru pokazala, da ima v bližini poleg barakud tudi delfinke, palamide in rumenoplavute tune, nato pa še poklonila ves pribor. O muharjenju na reki Plivi, predvsem pa ob njej niti ne bi pisal, saj veliko bralcev razmere dobro pozna. Vse to bi zelo težko doživel v tako kratkem času brez

Z dobrim prijateljem in vodnikom ob reki Crystal v Koloradu

Vodniki so lahko zelo zanimive in včasih tudi precej ekscentrične osebnosti.

pomoči marljivih vodnikov. Nekaj napotkov glede njihove izbire sem predstavil. Trenutno v teh nenavadnih časih nimamo prav veliko možnosti. Lahko brskamo po medmrežju, pregledujemo pribor, ugotavljamo, kaj nam še manjka, delamo načrte in upamo, da bo enkrat kmalu premagan tudi ta virus. Takrat pa lahko povem le, da bom pripravljen.

*Besedilo in fotografije:
Tomaž Modic*

Iz knjige Ribiški vici
Posebna ponudba: 12 evrov/knjigo
Naročilo: 041 681 594

Naše znanje spreminjamo v vaš uspeh!

KPMG je v Sloveniji prisoten od leta 1993. Svojim strankam nudimo prednosti širokega izbora storitev in dolgoletnih izkušenj ter dobrega poznavanja gospodarskih panog in regulative. Kot družba članica KPMG globalne mreže, ki je ena največjih mrež revizorskih in svetovalnih družb na svetu, naše lokalno znanje stalno bogatimo z globalnimi izkušnjami.

KPMG storitve v Sloveniji zajemajo:

- revizijo računovodskih izkazov in druge revizijske storitve;
- storitve notranje revizije, presoje skladnosti poslovanja s predpisi in obvladovanja tveganj;
- izdelavo raznovrstnih študij in analiz;
- storitve reorganizacije podjetij in izboljšanja poslovnih procesov;
- revizijo informacijskih sistemov in sorodne storitve;
- davčno svetovanje;
- celovit izbor storitev finančnega svetovanja, ki vključuje ocenjevanje vrednosti podjetij in sredstev, pomoč pri izvedbi kupoprodaj podjetij ter storitve finančnega prestrukturiranja;
- računovodske storitve.

T: +386 1 4201 170

F: +386 1 4201 160

kpmg.lj@kpmg.si

www.kpmg.si

© 2020 KPMG Slovenija, d.o.o., KPMG poslovno svetovanje, d.o.o., in KPMG računovodske storitve, d.o.o., slovenske družbe z omejeno odgovornostjo in članice KPMG mreže neodvisnih družb članic, ki so povezane s švicarskim združenjem KPMG International Cooperative ("KPMG International"). Vse pravice pridržane. Ime, logotip KPMG in slogan "cutting through complexity" so registrirane blagovne znamke ali blagovne znamke KPMG International.

Jaka skuha božično večerjo

Letošnje božične praznike bomo praznovali malo drugače kot prejšnja leta, brez božičnih sejmov, druženj ob toplem čaju, kakavu, doma na toplem z družinskimi člani. Zato je pomembno, da ta čas čim lepše izkoristimo. December je čas za bližnje, družino in lepo besedo, kajne?

Kar velik fant sem že, zato sem se odločil, da bom letos tudi jaz pomagal pri pripravi božične večerje. Mami že novembra brska po spletu po super novih receptih, s katerimi bo navdušila, jaz pa se veselim peke piškotov. Pri nas ne bodo samo zvončki, zvezdice in srčki, očka bo naredil še šablono v obliki ribice, s katero bom izrezoval piškote v njeni obliki. Poskusite tudi vi, zabavno je, vaši piškoti pa bodo prav nekaj posebnega. Če jih okrasite še z barvno kremo, pa sploh! Tega se bomo lotili nekaj dni pred prazniki, saj bomo pozneje imeli polne roke dela z drugimi stvarmi. Vseeno ob vsem upoštevamo načelo manj je več. Pazljivo izberemo jedilnik, sestavine zanj in sladke dobrote. Tudi okusno ni, če imam pred

sabo kup različnih slaščic in se potem ne morem odločiti, katero bi pojedel, od vseh bi pa bolet trebušček. Zato smo se odločili, da bomo spekli samo piškote in božične lunice. No, oboje bo tudi v obliki ribic. Saj smo vendar ribiška družina. Ob vikendih navadno po zajtrku in kosilu posedimo skupaj za mizo, jaz si privoščim sladek napitek, očka in mami pa kavico. Miklavž je že prinesel vitamine in okrepčila, da bomo zdravi, tudi Božiček bo skromen. Tople nogavice, šali in rokavice ter veliko sadja – to letos najbolj potrebujemo. Z mami sva si celotno božično večerjo zamislila ob velikem kozarcu sveže stisnjenih pomaranč. Mami

bo spekla piščančka, jaz pa bom skuhal predjed. Seveda ribjo. Med brskanjem po časopisih sem naletel na super recept, ki vsebuje tudi sestavine, ki jih imam zelo rad: smetana in por. Očka se je strinjal, da bo najin pomočnik, naš mačkon pa bo nadzoroval, da bodo stvari potekale, kot morajo. Komaj sem čakal, da se lotim kuhanja. Se spomnite mojih kuharskih začetkov, ko sem pripravljal hrano za krape? Kako je bilo zabavno! Sedaj pa je že čas, da se kot ribič naučim skuhati tudi kaj ribjega. Nekaj dni pred božičem smo se odpravili v trgovino po najnujnejše stvari, zelenjavo in sadje pa vedno kupimo od okoliških kmetov, ki nam vedno pripravijo sveže in odlično zelenjavo. Tudi sveže in suho sadje kupimo za popoldanske prigrizke. Doma sem pripravil vse sestavine, ki jih bom potreboval za predjed:

- veliko čebulo,
- por,
- maslo,
- fileje ribice,
- krompir,
- smetano za kuhanje,
- mleko,
- 2 dcl vode,
- sol, poper, česen, origano.

Očka je na koščke, kolikor je le bilo mogoče, narezal čebulo,

jaz pa sem pripravil malo višjo ponev za peko ribic in pripravil omako. V receptu je pisalo, da moram najprej na olju speči fileje ribice. Ogenj sem prižgal na srednjo moč, nanj postavil ponev, malo počakal, da se je olje segrelo, in vanj za vsakega položil en file ribice, ki jih je očka pred tem očistil kosti, kolikor je bilo mogoče. Ribice sem pekel počasi, da bi bile lepo

v prahu, ki ga obožujem v vseh jedeh. Nekaj minut sem vse skupaj dobro mešal, nato pa prelij z vodo. Na zmernem ognju sem kuhal še nekaj časa, dokler por ni bil mehak. Nato mi je mami pomagala, da sva ga s paličnim mešalnikom pretlačila v gsto omako. Potem sem ponev postavil nazaj na zmeren ogenj, v nastalo omako dodal smetano za

da hudo lakoto potešimo kar z mojo predjedjo. Na krožnike sem dal z žlico za sladoled vsakemu dve kepici pireja. Ribje fileje sem iz ponve previdno postavil na krožnike in jih prelij s porovo omako. Po pireju sem potrosil malo origana in na stran postavil vejico peteršilja s tremi brusnicami. Zelo sem bil ponosen, ker mi je uspela prva večerja. No, predjed.

pečene tudi znotraj in da jih ne bi zažgal. Po nekaj minutah sem jih previdno prestavil v toplo posodo in pokril. Na olju, v katerem sem jih spekel, sem nato popražil čebulo, da je po kuhinji lepo zadišalo. Ko se je malce obarvala, sem dodal na kolobarje narezan por in vse skupaj dobro premešal. Dodal sem malo soli, popra in česna

kuhanje, še malo soli, popra, česna v prahu in origana ter vse skupaj dobro premešal. Po nekaj minutah sem poskusil, če je omaka okusna, ali morda potrebuje še dodatne začimbe. Razen ščepca soli nisem dodal ničesar. V pripravljeno omako sem previdno položil fileje ribic, ki sem jih medtem hranil na toplem. Jed sem pustil na zmernem ognju, da so se okusi povezali med seboj. Olupil sem krompir, mami pa ga je narezala. V osoljeni vodi sem ga kuhal malo več kot pol ure, nato je očka previdno odlil vodo, jaz pa sem dodal maslo in malo mleka. Pretlačil sem ga in dodajal mleko, da je nastal pire. Mami je glavno jed še vedno pripravljala, zato smo se odločili,

Ampak zame je popoln uspeh. Sem ribič, ki zna tudi pripraviti ribje jedi. Prvič s pomočjo, a nič ne de. Očka in mami sta jed pohvalila, naš muc pa je sedel ob mizi in čakal, da bo kaj padlo na tla ali pa bi dobil svoj del božične večerje. Najedli smo se ravno toliko, da smo zadostili najhujši lakoti. Glavne jedi smo se čez nekaj časa vseeno lotili z obema rokama. Po večerji smo skupaj pospravili posodo, si privoščili kakav s smetano in piškote v obliki zvončkov, srčkov, zvezdic in ribic. Le-te so požele največ pohval za izvirnost, tako da jih je očka dodal na obvezni seznam družinskih piškotov.

Nuška Božičnik,
fotografije: spletni viri

Novoletni meni iz sladkovodnih rib

Gojko je tudi letos pripravil predlog treh jedi iz sladkovodnih rib za slavnostni božični ali novoletni obrok:

- za hladno predjed solato iz mešanih surovih rib s toastom in melono,
- za toplo predjed ribji ragu z rezanci na ribiški način,
- za glavno jed šašlik na rukoli z omako iz oliv in grenivko.

Solata iz mešanih surovih rib s toastom in melono

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 45 dag očiščene ribe (som, ščuka ali katera druga sladkovodna riba),
- 10 dag rdeče čebule,
- 6 dag stebelne zelene,
- 2 limoni,
- eno pomarančo,
- 2 trdo kuhani jajci,
- 5 dag kuhane čičerike,
- 5 dag kuhane koruze,
- 5 dag kuhanega graha,
- 5 dag kuhanega korenja,
- 8 dag črnih oliv,
- 6 dag kaper,
- šopek peteršilja,
- pol šopka sveže bazilike,
- pol šopka svežega origana,
- 2 rdeča feferona – čilija,
- 1 dl oljčnega olja,
- 1 dl belega suhega vina,
- 10 dag melone,
- 1 žličko gorčice,
- 1 žličko smetanovega hrena (iz kozarca),
- 4 rezine toasta,
- sol,
- poper.

Ribje meso narežemo napol centimetra debele kocke. Dodamo dva narezana čilija, sok ene pomaranče in limone ter posolimo in popoprano. Vse dobro premešamo in mariniramo v hladilniku eno do dve uri.

V drugi posodi zmešamo čičeriko, grah, korenje in koruzo, nasekljano čebulo, narezano stebelno zeleno in peteršilj ter kapre in olive iz slanice. Vse

malo posolimo, dodamo vino in natrgane origanove listke.

Posebej pripravimo preliv (dressing) iz oljčnega olja, limoninega soka, gorčice in hrena. Vse sestavine dobro premešamo.

V večji posodi premešamo marinirane ribje kocke in zelenjavo ter dodamo preliv. Po potrebi še solimo in popramo. Na krožniku postrežemo popečene rezine toasta in nanje damo solato, zraven dodamo nekaj bazilikinih lističev, meloninih krhljev, olupljene pomarančne in limone krhlje ter narezano trdo kuhano jajce.

Ribji ragu z rezanci na ribiški način

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg filejev mešanih belih rib,
- 10 dag čebule,
- 5 dag česna,
- ½ kg svežega paradižnika,
- 8 dag sušenega paradižnika,
- šopek peteršilja,
- en svež čili,
- eno limono,
- 8 dag oliv,
- 8 dag slanih ribjih filejev inčunov,
- 1 dl oljčnega olja,
- 10 dag masla,
- 2 dl belega suhega vina,
- 30 dag širokih rezancev,
- 3 dag drobtin,
- 4 dag moke,
- sol,
- poper.

Rezance skuhamo v slani vodi, da so kuhani *na zob* (al dente).

Ribo, narezano na kocke, posolimo in pokapamo z limoninim sokom. Nato jih povaljamo v moki in popečemo v mešanici oljčnega olja in masla. V ponev, v kateri smo jih pekli, na preostalo maščobo dodamo še drugo polovico masla in na njej dušimo nasekljano čebulo in česen, dodamo na kocke narezan svež in sušen paradižnik, polovico nasekljanega peteršilja in narezan svež čili. Vse skupaj

dušimo, nato zalijemo z vinom in malo vode. Dodamo še olive in popečene koščke ribe ter kuhamo 15 do 20 minut.

V ponvi premešamo omako z ribo in rezanci. Na koncu potresemo s preostankom nasekljanega peteršilja.

Ob jedi postrezite belo suho vino, po želji pa tudi suho rdeče vino.

Šašlik na rukoli z omako iz oliv in grenivko

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg očiščene mesa ščuke in/ali soma (ali katere večje druge ribe),
- 20 dag rdeče čebule,
- 20 dag svežega paradižnika,
- 15 dag sveže rdeče paprike,
- eno limono,
- eno grenivko,
- 8 dag oliv,
- 5 dag rukole,
- 3 dag sušenega paradižnika,
- 1 dl oljčnega olja,
- sol,
- poper.

Meso ščuke in soma narežemo na večje kocke (5 do 6 dag), nasolimo in popoprano ter pokapamo z limoninim sokom. V hladilniku mariniramo pol ure. Medtem na kolobarje narežemo čebulo, rdečo papriko in paradižnik.

Marinirano ribje meso in zelenjavo nabodemo na paličice. Naoljimo in počasi pečemo na žaru. V mešalniku zmešamo razkoščičene olive, oljčno olje in narezan sušen paradižnik.

Na krožniku postrežemo tako, da na rukolo položimo nekaj olupljenih grenivkinih krhljev, na to položimo šašlik in ga prelijemo z olivno omako. Zraven lahko postrežemo pečen krompir z zelenjavo.

K jedi se odlično poda belo suho vino, po želji pa tudi cviček ali lažje rdeče suho vino.

Besedilo in fotografije:
Borut Jerše

Ribiška družina: /
Voda: **Kolpa**
Vrsta ribe: **mrena**
Dolžina (cm); teža (kg): **60 cm, 1,9 kg**
Način ribolova: **talni ribolov**
Datum ulova: **3. november 2020**
Ujel: **Jure Lovrenčič**
Naslov: /

Ribiška družina: **Barje**
Voda: **Ljubljana + Išiča**
Vrsta ribe: **krap**
Dolžina (cm); teža (kg): **/, 15 kg**
Način ribolova: **talni ribolov**
Datum ulova: **junij 2020**
Ujel: **Matevž Ušeničnik**
Naslov: **Ljubljana**

Ribiška družina: **Šempeter**
Voda: **Savinja**
Vrsta ribe: **postrv**
Dolžina (cm); teža (kg): **70 cm, 3,9 kg**
Način ribolova: **muharjenje**
Datum ulova: **14. september 2020**
Ujel: **Dejan Vasič**
Naslov: **Celje**

Ribiška družina: **Litija**
Voda: **Sava**
Vrsta ribe: **sulec**
Dolžina (cm); teža (kg): **95 cm, 10,1 kg**
Način ribolova: **vijačenje**
Datum ulova: **14. december 2019**
Ujel: **Matjaž Mauhar**
Naslov: /

Ribiška družina: **Radlje**
Voda: **Drava III**
Vrsta ribe: **ščuka**
Dolžina (cm); teža (kg): **92 cm, 8 kg**
Način ribolova: **vijačenje**
Datum ulova: **5. januar 2020**
Ujel: **Marjan Kelc**
Naslov: **Vuzenica**

Ribiška družina: **Visoko**
Voda: **Poljanska Sora**
Vrsta ribe: **sulec**
Dolžina (cm); teža (kg): **115,5 cm, 14,5 kg**
Način ribolova: /
Datum ulova: **19. december 2019**
Ujel: **Peter Debeljak**
Naslov: /

Ribiška družina: **Bled**
Voda: **Sava Bohinjka**
Vrsta ribe: **sulec**
Dolžina (cm); teža (kg): **110 cm, 15,5 kg**
Način ribolova: **vijačenje**
Datum ulova: **15. november 2019**
Ujel: **Luka Pirc**
Naslov: /

Priporočilo, kolikšne naj bi bile minimalne mere trofejnih rib, je bilo objavljeno v **Ribiču, 4/2006, najdete pa ga tudi na spletni strani Ribiške zveze Slovenije: <http://www.ribiska-zveza.si/ribolov/pogosta-vprasanja>.**

Ribiška družina: **Šempeter**
Voda: **ribnik Preserje 2**
Vrsta ribe: **ščuka**
Dolžina (cm); teža (kg): **100 cm, 8,5 kg**
Način ribolova: **vijačenje**
Datum ulova: **30. oktober 2019**
Ujel: **Milan Vrsajkovič**
Naslov: /

A	Akvakultura v ribnikih, posodobitev in nadaljnji razvoj (<i>Danijel Gospić</i>) 291	I	Jaka fotografira ribice pod vodo (<i>Nuška Božičnik</i>) 196	Motovilec s surovo ribo in avokadom, polnjene postrvi na način Ivanke Crnobrnja (<i>Borut Jerše</i>) 39
	Amurjevi kotleti z omako z ingverjem in nadevan krap z baziliko in parmezanom (<i>Borut Jerše</i>) 319		Jaka napiše prvo ribiško zgodbico (<i>Nuška Božičnik</i>) 36	Muharjenje atlantskega lososa (<i>Luka Serianz</i>) 31
	Anton Lovko – Vrdjanov Tone (<i>Borut Jerše</i>) 381		Jaka naredi vabo za krapa (<i>Nuška Božičnik</i>) 74	Muharjenje krapov v vrhniških ribnikih (<i>Vladimir Mikec - Miki</i>) 228
B	Balkan Rivers Tour 5 (<i>Rok Rozman</i>) 84		Jaka se preizkusi v kastingu (<i>Nuška Božičnik</i>) 236	Muharjev drugi polčas (<i>Tomaž Modic</i>) 274
	Bela riba na star način, ribji file z makom in holandsko omako (<i>Borut Jerše</i>) 119		Jaka skuha božično večerjo (<i>Nuška Božičnik</i>) 394	Muharji končali državno prvenstvo (<i>Drago Ornik</i>) 338
	Biološka filtracija pri hladnovodnih recirkulacijah (<i>M. sc. Danijel Gospić, dr. vet. med.</i>) 213		Jakčev nočni ribolov (<i>Nuška Božičnik</i>) 276	N
	Blaguško jezero (<i>Milan Štraus</i>) 88		Jakčeva nezgoda s škornji (<i>Nuška Božičnik</i>) 314	Na bonefishu in tarpone v Venezuelo (1. del) (<i>dr. Miroslav Žaberl</i>) 141
	Bo Klemen postal naš ribiški čudežni deček? (<i>Jože Šmejc</i>) 111		Janez Gregorčič praznuje 70 let (<i>Jože Šmejc</i>) 155	Najvišje priznanje RZS letos v roke trem zaslužnim ribičem (<i>Nuška Božičnik</i>) 386
	Bobri na Plitvici naredili jez iz koruzne slame (<i>Ludvik Kramberger</i>) 72		Jezero Črnava (<i>Milan Štraus</i>) 328	Na ščuko v neokrnjeno divjino (<i>Branko Hriberšek</i>) 387
	Bogastvo so podzemne vode (<i>Jože Žerdin</i>) 150		Jezero Mola (<i>Milan Štraus</i>) 370	Na začetku je bil Lovec, za njim je prišel Ribič (<i>dr. Marjan Toš</i>) 5
	Boštanjsko jezero (<i>Milan Štraus</i>) 46	K	Jože Borišek - Bur (<i>Borut Jerše</i>) 178	Narava se ne zmeni za izredne razmere in prepovedi (<i>Borut Jerše</i>) 148
Č	Čabranka in ribolov med medvedi (<i>Branko Hriberšek</i>) 350		Kako konzerviramo boljše (<i>mag. Andrej Janc</i>) 182	Negativen vpliv podnebnih sprememb na ribje populacije je občuten širom Evrope (<i>mag. Igor Miličič</i>) 45
D	Dejanje, vredno pohvale (<i>Igor Kloboves</i>) 150		Kako naprej (<i>Jožef Smolej</i>) 191	Normativna ureditev (1. del) (<i>Jernej Košir</i>) 127
	90 let Borisa Skalina (<i>Stane Omerzu</i>) 302		Kako nastane glasilo Ribič (<i>Nuška Božičnik</i>) 354	Normativna ureditev (2. del) (<i>Jernej Košir</i>) 168
	Dinamičen ribolov z metodo ultralahkega vijačenja (<i>Jure Ušeničnik</i>) 294		Kako nastane trnek (<i>Mag. Andrej Janc</i>) 147	Novoletni meni iz sladkovodnih rib (<i>Borut Jerše</i>) 396
	Dravograjsko (Černeško) jezero (<i>Milan Štraus</i>) 204		Kako začeti? Na linja! (<i>Jure Ušeničnik</i>) 254	O
	Društveno sodelovanje med tajniki ribiških družin (<i>dr. Tomaž Lavrič</i>) 61		Kam greš? Na linja! (<i>Jure Ušeničnik</i>) 254	Ob Kamenšnici še ena gramoznica (<i>Jože Žerdin</i>) 99
	Državno prvenstvo invalidov v lovu rib s plovcem (<i>Jože Šmejc</i>) 378		Kapitalni ulovi 397	Obvestilo (<i>Marko Lipovž, dr. Miroslav Žaberl</i>) 122
	Državno prvenstvo mladih ribičev (<i>Stanko Žitnik</i>) 299		Karpačo (carpaccio) (<i>Borut Jerše</i>) 158	Od doma (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>) 144
	Državno prvenstvo v lovu rib s plovcem se je začelo brez težav (<i>Jože Šmejc</i>) 220		Kleni, kleni (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>) 108	Od gladine do dna (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>) 225
E	Elektronska oblika glasila (<i>Nuška Božičnik</i>) 322		Klinkhåmer – eden in edini (<i>Tomaž Modic</i>) 76	Odgovor na članek z naslovom Kako nastane trnek (<i>doc. dr. Borut Zorc, univ. dipl. inž. metalurgije</i>) 224
F	File tolstolobika na zelenjavni posteljici in kulebjaka (<i>Borut Jerše</i>) 79		Korona razmislje – čas je za ukrepe (<i>Tomaž Modic</i>) 194	Odgovoren družbeni način upravljanja z vodami (<i>Boštjan Pišotek</i>) 11
G	Gajševsko jezero (<i>Milan Štraus</i>) 7		Koronavirus vplival tudi na dva pomembna svetovna dogodka na področju sladkovodnega ribištva (<i>Borut Jerše</i>) 202	Oksigenacija pri vzreji postrvi (<i>M. Sc. Danijel Gospić, dr. vet. med.</i>) 13
I	Igrica je oživela (<i>Andrej Janc</i>) 74	L	Lenart Pikelj, prvo ime minulega športno-ribolovnega prizorišča (<i>Jože Šmejc</i>) 28	28. Državno prvenstvo v lovu rib s plovcem (<i>Jože Šmejc</i>) 17
	Indijski dragulj ali tropski ribolov malo drugače (<i>Sebastjan Hajnšek</i>) 304		Lep ribiški dan na Savinji (<i>Igor Miličič</i>) 352	Osnove načrtovanja vzrejnih bazenov (<i>M. Sc. Danijel Gospić, dr. vet. med.</i>) 53
	Izsledki ihtioloških raziskav na Savi, ki prikazujejo stanje prizadetih vrst rib pred izgradnjo HE Arto-Blanca in po njej (<i>Marko Zupančič</i>) 208		Leto po ujmi (<i>Jože Smolej</i>) 60	Osupljiva genetska pestrost »navadnega« pisanca v Evropi (<i>Anja Palandačič in Nina Bogutskaya</i>) 336
			Letošnja tekmovalna ribiška dejavnost se bo začela z nekajmesečnim zamikom (<i>Jože Šmejc</i>) 134	P
			Lov rib z umetno muho – člani in veterani (<i>Drago Ornik</i>) 261	Pobeg (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>) 33
			LZS in RZS pogumno stopata v novo leto (<i>Nuška Božičnik</i>) 4	Podpeško (Krimsko) jezero (<i>Milan Štraus</i>) 288
				Pogovor z Rokom Luštrikom (<i>Borut Jerše</i>) 136
		M	Matej Kalamar v soboški Kamenšnici ujel 13-kilogramskega krapa (<i>Jože Žerdin</i>) 72	Pokal glasila Ribič (<i>Nuška Božičnik</i>) 286
			Mehanska filtracija vode pri recirkulacijah za salmonide (<i>Danijel Gospić</i>) 94	Pokal Sava je osvojila ekipa RD Radeče (<i>Jože Šmejc</i>) 340
			Miti in resnice o lahkem priboru (2. del) (<i>Tomaž Modic</i>) 357	Pomembnejši zgodovinski paberki (<i>dr. Marjan Toš</i>) 326
			Miti in resnice o lahkem priboru (<i>Tomaž Modic</i>) 318	Pomembnost zunanega obrisa muh (silhuete) (<i>Tomaž Modic</i>) 233
			Motivi Natura 2000 (<i>Ekipa Life for Lasca, Zavod za ribištvo Slovenije</i>) 2	Pomoč policistov pri nadzoru ribiškega okoliša (<i>Roman Zupanc</i>) 316

Posnetek, ki ga preprosto morate imeti (<i>Vladimir Mikec - Miki</i>)	116	Ribiški vodniki pri muharjenju (<i>Tomaž Modic</i>)	390	Svetovno prvenstvo v lovu rib s plovcem 2019 (<i>Avgust Prelog</i>)	56
Posvet Posegi v vodotoke (<i>mag. Igor Miličič</i>)	282	Ribiško upravljanje v soglasju z naravo (<i>Borut Jerše</i>)	103	Š	
Posvet s predsedniki (<i>Nuška Božičnik</i>)	42	Ribištvo skozi čas – do leta 1848 (<i>dr. Marjan Toš</i>)	367	Še en som velikan (<i>Oste Bakal</i>)	356
Po 16 letih zopet v Slovenski Bistrici (<i>Jože Šmejc</i>)	258	Ribji file s pršutom, ribji file na starem kruhu in paradižniku (<i>Borut Jerše</i>)	238	Štirinajstletna Urška ulovila 21-kilogram- skega soma (<i>Oste Bakal</i>)	195
Praktični nasveti za prihajajočo sezono (<i>Tomaž Modic</i>)	37	Ribji file z mocarelo in v listnatem testu (<i>Borut Jerše</i>)	278	T	
Prečrpavanje in prezračevanje vode ter odstranjevanje CO ₂ iz vode pri recirkulacijah za salmonide (<i>M. Sc. Danijel Gospić, dr. vet. med.</i>)	131	Ribji fileji v svinjski mrežici in riba po senegalsko (<i>Borut Jerše</i>)	359	Tarpon (<i>dr. Miroslav Žaberl</i>)	184
Predstavitve na sejmu Alpe-Adria 2020 (<i>Borut Jerše</i>)	44	Ribolov v kalnem (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	346	Trenutno stanje (<i>dr. Miroslav Žaberl</i>)	82
Pri znaku (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	266	Rudarsko svetilko osvojila ekipa RD Celje (<i>Jože Šmejc</i>)	297	Tretja seja skupščine RZS v mandatu 2017–2022 (<i>Nuška Božičnik</i>)	244
Prijatelja povabila Jaka na ribolov (<i>Nuška Božičnik</i>)	156	S		3. Pokal Sulca (<i>Roman Zupanc</i>)	24
Promocija muharjenja v Sloveniji v vodilnih evropskih muharskih revijah (<i>Borut Jerše</i>)	92	S prijatelji na nočno-dnevni ribolov krapa (<i>Branko Hriberšek</i>)	231	Tveganje (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	68
Promocija na sejmi in udeležba na Pescara Show 2020 (<i>Urban Šlabnik</i>)	151	September (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	309	U	
Protikoronski uvodnik (<i>dr. Miroslav Žaberl</i>)	362	Seviče (ceviche) z vodko in ribji zapečen sendvič (<i>Borut Jerše</i>)	198	Urejanje Trojiškega jezera (<i>Marjan Toš</i>)	59
R		Skrita bogstva v Ribiški družini Šempeter (<i>Branko Hriberšek</i>)	269	Urica na soncu (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	186
Raziskava habitatov rib selivk v Sloveniji (<i>Potočnik, J., Horvat, E., Cokan, B., dr. Pengal, P.</i>)	172	Smo v ribiških družinah pripravljeni na elektronsko poslovanje? (<i>dr. Tomaž Lavrič</i>)	100	Uspešni radeški organizatorji (<i>Jože Šmejc</i>)	189
Razpis natečaja 34. Odrpatega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2021 in 23. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh (<i>Luka Hojnik, dr. Miroslav Žaberl</i>)	322	Sodoku	71	V	
Razpis natečaja 34. Odrpatega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2021 in 23. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh (<i>Luka Hojnik, dr. Miroslav Žaberl</i>)	362	Som velikan (<i>Oste Bakal</i>)	193	Vabilo k sodelovanju (<i>dr. Miroslav Žaberl</i>)	366
RAZPIS XXVII. TABORA MLADIH MU- HARJEV OSILNICA 2020 (<i>Marko Lipovž, dr. Miroslav Žaberl</i>)	82	Spomladansko muharjenje na majhnih vodotokih (<i>Jure Ušeničnik</i>)	153	V beltinskem parku uredili ribnik (<i>Jože Žerdin</i>)	62
Razvedrilo	122	Spopadanje ribiških družin s posledicami epidemije covid-19 (<i>Borut Jerše, Jure Ušeničnik</i>)	272	V spomin – Anton Praprotnik	389
Reško jezero (<i>Milan Štraus</i>)	124	Spopadanje ribiških družin s posledicami epidemije covid-19 (2. del) (<i>Borut Jerše, Jure Ušeničnik</i>)	284	V spomin – Anton Razinger	275
Ribe selivke Podonavja (<i>E. Horvat., B. Cokan., P. Pengal</i>)	222	Spopadanje ribiških družin s posledicami epidemije covid-19 (3. del) (<i>Borut Jerše, Jure Ušeničnik</i>)	324	V spomin – Ivan Kozole	275
Ribiška družina Barje (<i>Nuška Božičnik</i>)	57	Spopadanje ribiških družin s posledicami epidemije covid-19 (4. del) (<i>Borut Jerše, Jure Ušeničnik</i>)	364	V spomin – Janez Kregar	275
Ribiška družina Bled (<i>Nuška Božičnik</i>)	344	Spoštovani bralec, bralka glasila Ribič (<i>Igor Kloboves</i>)	2	V spomin – Jernej Janžič	78
Ribiška družina Bohinj (<i>Nuška Božičnik</i>)	139	Srečanje EAA in evropskih poslancev (<i>Nuška Božičnik</i>)	4	V spomin – Jože Kosmač	349
Ribiška družina Brestanica - Krško (<i>Nuška Božičnik, Aleš Bursič</i>)	180	Stanje v Sloveniji (1. del) (<i>Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar.</i>)	249	V spomin – Jože Mulc	275
Ribiška družina Idrija (<i>Nuška Božičnik</i>)	264	Stanje v Sloveniji (2. del) (<i>Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar.</i>)	332	V spomin – Oto Mravljak	235
Ribiška družina Jesenice (<i>Nuška Božičnik</i>)	97	Stanje v Sloveniji (3. del) (<i>Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar.</i>)	374	V spomin – Slavko Erbus	235
Ribiška družina Murska Sobota (<i>Nuška Božičnik, Aleš Horvat</i>)	26	Sto let Ivana Bevka in Franca Pagona (<i>Nuška Božičnik</i>)	216	V spomin – Stanko Korošec	78
Ribiška družina Novo mesto (<i>Nuška Božičnik</i>)	384	Svetovna konferenca o športnem ribištvu – World Recreational Fisheries Conference (<i>Borut Jerše</i>)	45	V tretje gre rado (<i>Krištof Cuderman</i>)	66
Ribiška družina Renče (<i>Nuška Božičnik, Egon Dolenc</i>)	300	Svetovna organizacija za prehodnost voda povezuje ribe, reke in ljudi (<i>Borut Jerše</i>)	21	Vabe domače izdelave (1. del) (<i>Boris Dajčman</i>)	63
Ribiški turizem mora postati sestavni del strategije razvoja turizma Evropske unije (<i>mag. Igor Miličič</i>)	242	Svetovni dan prehodnosti voda za ribe – World Fish Migration Day (<i>Borut Jerše</i>)	44	Vabe domače izdelave (2. del) (<i>Boris Dajčman</i>)	102
		Svetovni dan prehodnosti voda za ribe selivke (<i>Borut Jerše</i>)	365	Vabilo (<i>Ribiška družina Renče</i>)	269
				Vipavski orjaki ali vipavski somi (<i>Egon Dolenc</i>)	269
				Vpliv koronavirusa na športni ribolov v Evropi (<i>mag. Igor Miličič</i>)	162
				Vuhreško jezero (<i>Milan Štraus</i>)	245
				Z	
				Zakaj so bile v Lisjakovi strugi pri Radgoni še ribe pijane? (<i>Oste Bakal</i>)	271
				Zavod za ihtiološke in ekološke raziskave REVIVO)	50
				Zmagovalec letošnjega natečaja je Joaquín Lopez Quintas iz Španije (<i>mag. Saša Erljih</i>)	217
				Ž	
				Žan Bastl in njegova Gabi (<i>Branko Hriberšek</i>)	312

Jutranji odsevi (foto: anja)